

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Druk nr 1407
Warszawa, 1 października 1999 r.

III kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-75-99

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

– o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania stanowiska Rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

U s t a w a
z dnia

o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze.

Art. 1.

W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726, Nr 133, poz. 885 oraz z 1998r. Nr 106, poz.668) wprowadza się, następujące zmiany:

1) art. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

"Art. 2. Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, za wyjątkiem takiej działalności prowadzonej w odkrywkowych wyrobiskach górniczych.

Art. 3. Jeżeli wymaga tego potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska, Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, objąć przepisami ustawy, w całości lub w części, prowadzenie określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej, określając miejsce oraz cel wykonywanych robót, zakres stosowania ustawy oraz organy właściwe do nadzoru i kontroli nad tymi robotami.";

2) w art.4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych bez wykonywania robót geologicznych.";

3) w art. 5 :

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

"2a) W rozumieniu ustawy wszystkie kopaliny występujące w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej są kopalinami podstawowymi .".

b) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

"5. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi:

1) złoże wód podziemnych zaliczonych do solanek. wód leczniczych i - termalnych mając na względzie ich szczególne walory wynikające z

mineralizacji, własności fizycznych i chemicznych, ilości i warunków występowania.

- 2) złoża innych kopalin leczniczych o szczególnie cennych walorach ze względu na rodzaj i jakość kopaliny.

6. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może zaliczyć kopalinę pospolitą o szczególnie cennych walorach, występującą w określonym złożu lub określonej jednostce geologicznej, do kopalin podstawowych, ze względu na jej rodzaj, ilość lub warunki zalegania.”;

- 4) w art.6:

- a) pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

”2) pracą geologiczną jest projektowanie i wykonywanie badań w celu ustalenia budowy geologicznej kraju, a zwłaszcza poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin, wód podziemnych, określania warunków geologiczno-inżynierskich oraz sporządzanie map i dokumentacji geologicznych,

3) robotą geologiczną jest wykonywanie wszelkich badań w ramach prac geologicznych na głębokości większej niż 6 m poniżej powierzchni terenu, wykonywanie prac geologicznych przy użyciu materiałów wybuchowych oraz likwidacja wyrobisk po tych badaniach,”

- b) pkt 9 otrzymuje brzmienie:

”9) terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.”;

- 5) w art. 10 skreśla się ust. 3;

- 6) art. 11 i 12 otrzymują brzmienie:

”Art. 11. 1. Ustanowienie użytkowania górniczego może być poprzedzone przetargiem, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

2. Z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1, ustanowienie użytkowania górniczego obejmującego poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych, a także metanu z węgla kamiennego, poprzedza się przetargiem.

3. Organami właściwymi do przeprowadzenia przetargu na nabycie prawa użytkowania górniczego są organy właściwe do udzielania koncesji.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady zamieszczania obwieszczeń o przetargu na nabycie prawa użytkowania górniczego i dane, które powinny być zamieszczone w obwieszczeniu, wymagania jakie powinien spełniać oferent oraz jakim powinna odpowiadać oferta, termin składania ofert oraz zakończenia przetargu, a także tryb organizowania i

przeprowadzania przetargu, w tym powoływania i pracy komisji przetargowej.,

Art. 12. 1. Ten, kto rozpoznał i udokumentował złożę kopaliny stanowiące przedmiot wyłącznej własności Skarbu Państwa, oraz sporządził dokumentację geologiczną z dokładnością wymaganą do uzyskania koncesji na wydobywanie kopaliny, może żądać ustanowienia na jego rzecz użytkowania górniczego z pierwszeństwem przed innymi.

2. Spory w sprawach, o których mowa w ust. 1, rozstrzygają właściwe sądy powszechne.

3. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, wygasa z upływem jednego roku od dnia sporządzenia dokumentacji geologicznej w formie niezbędnej do uzyskania koncesji.”;

7) art. 14 i 15 otrzymują brzmienie:

”Art. 14. 1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do innych części górotworu niż złoża kopalin, z wyjątkiem działalności w zakresie prac geologicznych, geologiczno inżynierskich i hydrogeologicznych, która nie wymaga uzyskania koncesji.

2. W odniesieniu do działalności, dla której ustawa nie wymaga koncesji, uprawnienia Skarbu Państwa, określone w art. 7 ust. 2, wykonują wojewodowie. W odniesieniu do takiej działalności, lecz prowadzonej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej organem właściwym jest minister właściwy do spraw środowiska działający w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.,

Art.15.1. Koncesji wymaga działalność gospodarcza w zakresie:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin,
- 2) wydobywania kopalin ze złóż,
- 3) bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

2. Do koncesjonowania działalności, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o działalności gospodarczej, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

8) w art. 16:

a) ust. 1-3 otrzymują brzmienie:

”1. Koncesji na działalność:

- 1) określoną w art. 15 ust. 1, wykonywaną w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopalin podstawowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1-3, solanek, wód

lecznicych i termalnych oraz innych kopalin leczniczych zaliczonych do kopalin podstawowych na podstawie art. 5 ust. 6.

- 3) określoną w art. 15 ust. 1 pkt 3,
udziela minister właściwy do spraw środowiska.

2. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 1 i 2a, koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin podstawowych i pospolitych udziela wojewoda.

2a. Koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych, jeżeli jednocześnie spełnione są odpowiednio następujące wymagania:

- 1) obszar zamierzonej działalności nie przekroczy 2 ha,
- 2) wydobyte kopaliny w roku kalendarzowym nie przekroczy 10 000 m³,
- 3) działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych - udziela starosta.

3. Udzielenie koncesji na:

- 1) wydobywanie kopalin podstawowych wymaga uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki,
- 2) wydobywanie kopalin leczniczych wymaga opinii ministra właściwego do spraw zdrowia,
- 3) działalność w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej wymaga uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej,
- 4) poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie rud pierwiastków promieniotwórczych wymaga opinii Prezesa Agencji Atomistyki,
- 5) wydobywanie kopalin z gruntów pod wodami śródlądowymi oraz z obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wymaga opinii organu odpowiedzialnego za utrzymanie wód oraz uzgodnienia z organem właściwym do wydania pozwolenia wodnoprawnego,
- 6) działalność, o której mowa ust. 2a, wymaga uzgodnienia z właściwym wojewodą oraz z właściwym organem nadzoru górniczego.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

”5. Udzielenie koncesji na działalność, o której mowa w art. 15 ust.1 pkt 2 i 3, z wyjątkiem takiej działalności wykonywanej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, wymaga uzgodnienia z właściwym wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta. Uzgodnienie następuje na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W razie braku takiego planu, stosuje się odpowiednio przepisy o ustalaniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.”;

9) w art.17 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

”3.Zabezpieczenie może mieć także formę gwarancji bankowej lub ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności objętej koncesją.”;

10) w art. 18:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

- b) w ust. 1 skreśla się pkt 1 i 2.
- c) dodaje się ust. 2- 5 w brzmieniu:

"2. Do wniosku o udzielenie koncesji należy dołączyć ocenę oddziaływania na środowisko sporządzoną przez biegłego posiadającego kwalifikacje określone w przepisach o ochronie i kształtowaniu środowiska.

3. Organ koncesyjny może zwolnić wnioskodawcę z obowiązku przedłożenia oceny, o której mowa w ust. 2, gdy wniosek dotyczy poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin pospolitych.

4. Dane objęte wnioskiem należy uzupełnić dowodami ich istnienia, w szczególności przez dołączenie załączników graficznych sporządzonych zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych.

5. Organ koncesyjny może zobowiązać wnioskodawcę do przedłożenia innych niezbędnych dowodów świadczących o tym, że jest on w stanie spełnić wymagania określone ustawą, jak również może żądać złożenia kopii wniosku koncesyjnego wraz z załącznikami.";

11) art. 19 otrzymuje brzmienie:

"Art. 19. Do wniosku o udzielenie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, poza wymaganiami określonymi w art. 18, należy dołączyć projekt prac geologicznych.";

12) w art. 20:

- a) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) projektowane położenie obszaru górniczego i terenu górniczego oraz ich granic.”,

- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć:

- 1) dowód istnienia prawa przysługującego wnioskodawcy do wykorzystania dokumentacji geologicznej w celu ubiegania się o koncesję,
- 2) projekt zagospodarowania złoża, zaopiniowany przez właściwy organ nadzoru górniczego,
- 3) dowód istnienia prawa przysługującego wnioskodawcy do nieruchomości gruntowej, w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność w zakresie wydobywania kopaliny metodą odkrywkową lub dowód przyrzeczenia jego ustanowienia.”,

- c) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

"3. Organ koncesyjny może żądać przedłożenia dokumentacji geologicznej.

4. Wymagań określonych w art. 18 ust. 2 i art. 20 ust. 2 pkt 2 nie stosuje się do wniosku o udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin pospolitych w zakresie uregulowanym art. 16 ust. 2a.”;

13) art. 21 otrzymuje brzmienie:

”Art. 21. 1. Wniosek o udzielenie koncesji na bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 18, powinien określać:

- 1) rodzaj, ilość i właściwości substancji lub odpadów,
- 2) aktualne i przewidywane warunki geologiczne, hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie,
- 3) technologię magazynowania lub składowania,
- 4) projektowane granice przestrzeni, w której przewiduje się bezzbiornikowe magazynowanie lub składowanie odpadów oraz granice przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami takiej działalności.

2. W razie zamierzonego składowania odpadów promieniotwórczych w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć zezwolenie Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki, jeżeli wydania tego zezwolenia wymagają przepisy Prawa atomowego.”;

14) skreśla się art. 24;

15) w art. 25:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

”1. Koncesja na wydobywanie kopalin, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 22, powinna ponadto wyznaczać granice obszaru i terenu górniczego oraz określać zasoby złoża kopaliny możliwe do wydobycia, a także minimalny stopień ich wykorzystania.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

”3. Jeżeli rzeczywiste szkodliwe wpływy robót górniczych zakładu górniczego przekroczą granice określonego w koncesji terenu górniczego, organ koncesyjny zmienia decyzję w zakresie dotyczącym granic terenu górniczego.”,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

”4. Koncesja na działalność, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3, powinna także wyznaczać granice przestrzeni bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów oraz granice przestrzeni objętej przewidywanymi

wplywami takiej dzialalnosci. Przy wyznaczaniu tych granic stosuje sie odpowiednio przepisy ust. 2 i 3.";

16) po art. 26 dodaje sie art. 26a, 26b i 26c w brzmieniu:

"Art. 26a.1. "Jeżeli nie sprzeciwia się temu interes publiczny związany z ochroną środowiska, zwłaszcza z racjonalną gospodarką złożami kopalin, bądź szczególnie ważny interes gospodarki narodowej, organ koncesyjny jest obowiązany, za zgodą przedsiębiorcy na rzecz którego koncesja została wydana, do przeniesienia tej koncesji na rzecz podmiotu, który:

- 1) wyraża zgodę na wszystkie wynikające z niej warunki,
- 2) w zakresie niezbędnym do wykonywania zamierzonej działalności wykaże się prawem do nieruchomości gruntowej, użytkowaniem górnictwem, bądź przyrzeczeniem ich uzyskania,
- 3) wykaże, iż jest w stanie spełnić wymagania związane z wykonywaniem zamierzonej działalności.

2. Przeniesienie koncesji, o której mowa w ust.1, powoduje również przeniesienie praw i obowiązków wynikających z innych decyzji podjętych na podstawie ustawy.

3. W razie podjęcia decyzji, o której mowa w ust. 1, organ koncesyjny może, w drodze odrębnej decyzji, zmienić warunki zabezpieczenia, o których mowa w art. 17.

Art.26b. Odmowa udzielenia koncesji może nastąpić zwłaszcza, jeżeli zamierzona działalność narusza wymagania ochrony środowiska, w tym związane z racjonalną gospodarką złożami kopalin, bądź uniemożliwia wykorzystanie nieruchomości zgodnie z ich przeznaczeniem, a także, gdy wnioskodawca nie daje rękojmi wykonywania zamierzonych prac zgodnie z ustawą.

Art.26c.1.Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopalin, jest obowiązany utworzyć fundusz likwidacji zakładu górnictwa. Na fundusz ten przedsiębiorca będzie przekazywać od 3% do 10% środków pochodzących z odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych zakładu górnictwa, uznanych za koszty uzyskania przychodów na podstawie odrębnych przepisów.

2. Środki funduszu, o którym mowa w ust. 1, przedsiębiorca gromadzi na wyodrębnionym rachunku bankowym. Środki te nie podlegają egzekucji.

3. Dochody funduszu nie stanowią przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym.

4. Środki funduszu, o którym mowa w ust. 1, przeznaczone są na pokrycie kosztów wykonania obowiązków przedsiębiorcy wynikających z ustawy, związanych z likwidacją zakładu górnictwa lub oznaczonej jego części.

5. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady:

- 1) tworzenia i funkcjonowania funduszu, o którym mowa w ust. 1,
- 2) ustalania wysokości odpisów i terminy przekazywania środków na ten fundusz,
- 3) wykorzystania środków funduszu, kierując się metodą i wielkością wydobycia kopaliny oraz szkodliwością tej działalności dla środowiska.";

17) skreśla się art. 27;

18) w art. 28:

a) w ust. 1 w pkt 3 skreśla się wyrazy "lub upadłości",

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

"3. W razie upadłości przedsiębiorcy organ koncesyjny może ograniczyć zakres udzielonej koncesji bądź nałożyć na przedsiębiorcę dodatkowe obowiązki, bez odszkodowania.";

19) w art. 29:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1. Cofnięcie albo wygaśnięcie koncesji nie zwalnia dotychczasowego przedsiębiorcy z wykonania określonych w niej obowiązków dotyczących ochrony środowiska oraz obowiązków związanych z likwidacją zakładu górniczego.

2. Zakres i sposób wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, ustala organ koncesyjny w decyzji o cofnięciu koncesji albo w decyzji stwierdzającej wygaśnięcie koncesji. Podjęcie decyzji wymaga zasięgnięcia opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.",

b) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

"4. Do podmiotu, na który nałożono obowiązki określone w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące przedsiębiorcy.

5. Do wykonywania obowiązków określonych w ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przepisy ordynacji podatkowej dotyczące odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe.";

20) art. 30 otrzymuje brzmienie:

"Art. 30. Kopie decyzji wydawanych na podstawie przepisów niniejszego rozdziału organ koncesyjny przesyła do wiadomości właściwym miejscowo organom administracji geologicznej i nadzoru górniczego.";

21) w art. 31:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Kwalifikacje osób, o których mowa w ust. 1, stwierdza:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska z zastrzeżeniem pkt 2,
- 2) wojewoda - w odniesieniu do osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do wykonywania czynności dozoru geologicznego nad pracami geologicznymi, z wyjątkiem badań geofizycznych oraz uprawnień do kierowania w terenie robotami geologicznymi wykonywanymi poza granicami obszaru górniczego, wykonywanymi bez użycia materiałów wybuchowych, albo gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100m.",

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Minister właściwy do spraw środowiska kierując się wymaganiami w zakresie bezpieczeństwa powszechnego, prawidłowości wykonywanych prac geologicznych oraz potrzebami ochrony środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kategorie prac geologicznych,
- 2) kwalifikacje ogólne i zawodowe wymagane od osób wykonujących, dozoru i kierujących określonymi kategoriami prac geologicznych,
- 3) sposób postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji,
- 4) tryb powoływania komisji egzaminacyjnych, skład komisji egzaminacyjnej do sprawdzenia wiadomości kandydatów oraz zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu,
- 5) wysokość opłat związanych ze stwierdzaniem kwalifikacji, sposób ich uiszczania oraz wysokość wynagrodzenia dla członków komisji egzaminacyjnej.",

c) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

"3. Stwierdzenia kwalifikacji dokonuje się przez wydanie świadectwa.

4. Organ administracji geologicznej właściwy do stwierdzenia kwalifikacji odmawia w drodze decyzji administracyjnej dopuszczenia do egzaminu kandydata nie spełniającego wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 2.";

22) w art. 32 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Prace geologiczne obejmujące roboty geologiczne mogą być wykonywane tylko na podstawie projektu prac geologicznych.";

23) w art. 33:

a) w ust. 2 wyrazy "Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej" zastępuje się wyrazami "ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej",

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

"3. Projekt zatwierdza się na czas oznaczony.";

24) w art. 35 w ust. 3 wyrazy "organowi nadzoru górniczego właściwemu w odniesieniu do kopalni podstawowych" zastępuje się wyrazami "właściwemu organowi nadzoru górniczego";

25) art. 38 otrzymuje brzmienie:

"Art. 38 Do wykonywania robót geologicznych stosuje się przepisy o ruchu zakładu górniczego, z zastrzeżeniem przepisów art. 67a.";

26) w art. 39 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 oraz dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do prac i robót geologicznych związanych z prowadzeniem ruchu zakładu górniczego.";

27) w art. 41:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Dokumentację geologiczną złoża kopaliny sporządza się w celu określenia granic złoża, jego zasobów oraz geologicznych warunków występowania.";

b) w ust. 2:

- pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

" 4) stan zagospodarowania powierzchni,

5) hydrogeologiczne i inne geologiczno-górnice warunki występowania złoża.";

- skreśla się pkt 6 i 7,

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"3. W razie gdy dokumentacja geologiczna ma stanowić podstawę do udzielenia koncesji na wydobywanie kopalni, stopień rozpoznania złoża powinien umożliwić opracowanie projektu zagospodarowania złoża oraz wskazanie możliwości i kierunków rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

4. Dokumentację geologiczną sporządza się z uwzględnieniem kryteriów bilansowości zasobów złóż kopalni. Właściwy organ administracji geologicznej może zezwolić, w drodze decyzji, na zmianę kryteriów bilansowości.";

28) w art. 42:

a) w ust. 1 w pkt 2:

- lit. a) otrzymuje brzmienie:

"a) projektowaniem odwodnień dla wydobywania kopalin ze złóż."

- lit. f) otrzymuje brzmienie:

"f) ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych."

- dodaje się lit. g) w brzmieniu:

"g) zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych."

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Poza wymaganiami, o których mowa w ust. 2. dokumentacja hydrogeologiczna powinna również określać, stosownie do potrzeb:

- 1) zasoby i depresję w oznaczonych poziomach wodonośnych oraz w oznaczonym czasie,
- 2) techniczne możliwości wydobywania wody,
- 3) techniczne możliwości zatłaczania wód do górotworu,
- 4) wpływ, jaki na stosunki wodne wywiera bezzbiornikowe magazynowanie substancji w górotworze bądź składowanie odpadów,
- 5) granice projektowanych stref ochronnych ujęć wód podziemnych oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,
- 6) ocenę hydrogeologiczną i prognozę skutków po zakończeniu odwodnienia zakładów górniczych,
- 7) rodzaj, charakter i stopień zanieczyszczeń gruntów i wód podziemnych."

29) w art. 43 w ust. 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych,"

b) skreśla się pkt 3;

30) skreśla się art. 44;

31) w art. 45:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Dokumentację geologiczną przekazuje się, w czterech egzemplarzach, właściwemu organowi administracji geologicznej."

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. W terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania dokumentacji geologicznej organ, o którym mowa w ust. 1, zawiadamia pisemnie o przyjęciu dokumentacji bez zastrzeżeń, a w razie gdy dokumentacja nie odpowiada wymaganiom

określonym w przepisach prawa może, w drodze decyzji, zażądać uzupełnienia lub poprawienia dokumentacji.”;

32) w art. 46 ust.2 otrzymuje brzmienie:

”2. Do zmiany dokumentacji geologicznej stosuje się przepisy art. 45.”;

33) art. 47 otrzymuje brzmienie:

”Art. 47.1. Prawo do informacji uzyskanych w wyniku prac geologicznych przysługuje Skarbowi Państwa.

2. Ten, kto poniósł koszt wykonania prac geologicznych prowadzonych na mocy decyzji wydanych na podstawie ustawy, ma wyłączone prawo do nieodpłatnego wykorzystywania uzyskanych w ich wyniku informacji geologicznych w celach badawczych, naukowych, jak również w celu wykonywania działalności regulowanej ustawą. Prawo to wygasa z upływem 5 lat od utraty mocy odpowiedniej decyzji, na podstawie której wykonano prace będące źródłem informacji, bądź zezwalającej na wykonywanie innej działalności regulowanej ustawą. Jeżeli koncesja, bądź decyzja o zatwierdzeniu projektu prac geologicznych nie stanowi inaczej, ten, komu przysługuje prawo wykorzystywania uzyskanych w ten sposób informacji geologicznych, może udostępnić je innym podmiotom.
3. Jeżeli informacja geologiczna, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa zawarta jest w dokumentacji geologicznej, rozporządzenie nią następuje wyłącznie na czas oznaczony.
4. Ten, kto prowadzi działalność na podstawie ustawy, jest obowiązany do bieżącego przekazywania Skarbowi Państwa informacji geologicznych, o których mowa w ust. 1, w tym próbek wraz z wynikami ich badań. Zakres i harmonogram przedstawiania informacji oraz próbek może określać odpowiednio koncesja, bądź decyzja o zatwierdzeniu projektu prac geologicznych.
5. Jednostki samorządu terytorialnego mogą żądać od Skarbu Państwa nieodpłatnego udostępnienia informacji, o których mowa w ust. 1, dotyczących ich terytoriów, niezbędnych do wykonywania ich zadań własnych. Informacje uzyskane w tym trybie nie mogą być wykorzystywane przez jednostki samorządu terytorialnego do prowadzenia działalności gospodarczej ani udostępniane innym podmiotom. W sprawach spornych orzekają sądy powszechne.
6. W zakresie spraw, o których mowa w ust. 1 – 5, zadania Skarbu Państwa wykonuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.”;

34) art. 48-50 otrzymują brzmienie:

”Art. 48. Udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych

zbiorników wód podziemnych uwzględnia się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Art. 49. Na podstawie dokumentacji geologicznych i ewidencji zasobów minister właściwy do spraw środowiska sporządza corocznie krajowy bilans zasobów złóż kopalin i wód podziemnych.

Art. 50. Minister właściwy do spraw środowiska określi w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać projekty prac geologicznych, a także zasady przedkładania do zatwierdzania tych projektów,
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać:
  - a) dokumentacje geologiczne złóż kopalin,
  - b) dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno - inżynierskie.
- 3) kryteria bilansowości złóż kopalin, z wyłączeniem kopalin, o których mowa w art. 16 ust. 2a. oraz przypadki, w których można dopuścić zmianę kryteriów bilansowości,
- 4) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać operaty ewidencyjne zasobów złóż kopalin,
- 5) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać oceny oddziaływania na środowisko stanowiące załącznik do wniosku o udzielenie koncesji,
- 6) zasady gromadzenia i udostępniania próbek i dokumentacji geologicznych, sposób postępowania z nimi, a także zakres ochrony informacji oraz próbek geologicznych uzyskanych w wyniku prowadzenia prac geologicznych,
- 7) przypadki, w których konieczne jest sporządzenie innej dokumentacji geologicznej niż określona w niniejszym rozdziale, szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać taka dokumentacja oraz zasady i tryb postępowania z nią,
- 8) sposób i zakres wykonywania obowiązku udostępniania informacji oraz próbek organom administracji geologicznej przez wykonawcę prac geologicznych.”;

35) w art. 51 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

”3. Podstawą wyznaczenia obszaru górniczego jest dokumentacja geologiczna i projekt zagospodarowania złoża.”;

36) art. 52 otrzymuje brzmienie:

"Art. 52. 1. Rejestr obszarów górniczych prowadzi minister właściwy do spraw środowiska.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, obejmuje także przestrzenie wyznaczone dla prowadzenia działalności określonej w art.2.

3. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru obszarów górniczych, dane podlegające wpisowi do rejestru oraz dokumenty przechowywane w rejestrze, a także zakres i sposób udostępniania oraz przekazywania danych zawartych w rejestrze.";

37) w art. 53:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Plan, o którym mowa w ust. 1, może w szczególności określić obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego, ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopalin nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr."

b) skreśla się ust. 4,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. Jeżeli przewidywane szkodliwe wpływy na środowisko będą nieznaczne, rada gminy może podjąć uchwałę o odstąpieniu od sporządzenia planu, o którym mowa w ust. 1.";

38) art. 54-56 otrzymują brzmienie:

"Art. 54. 1. Projekt zagospodarowania złoża, o którym mowa w art. 20 ust. 2 pkt 2, sporządza ubiegający się o koncesję na wydobywanie kopalin ze złoża, na podstawie dokumentacji geologicznej z uwzględnieniem uwarunkowań techniczno - ekonomicznych. Projekt ten powinien określać zamierzenia w zakresie:

- 1) ochrony złóż kopalin, w tym kopalin towarzyszących i użytecznych pierwiastków śladowych występujących w złożu, zwłaszcza przez ich kompleksowe i racjonalne wykorzystanie,
- 2) technologii eksploatacji zapewniającej ograniczenie ujemnych jej wpływów na środowisko,
- 3) wykorzystania kopaliny.

2. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać projekty zagospodarowania złóż, kierując się zasadami racjonalnej gospodarki złożem, wymaganiami w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego oraz technicznych możliwości wydobywania kopaliny.

Art. 55. 1. Projekt zagospodarowania złoża podlega zmianie w razie:

- 1) zmiany dokumentacji geologicznej,
  - 2) gdy wymagają tego warunki określone w koncesji,
  - 3) gdy wymagają tego ustalenia planu, o którym mowa w art. 53.
  - 4) istotnych zmian warunków technicznych lub szczególnych uwarunkowań ekonomicznych wydobywania kopalin.
2. Zmiany projektu zagospodarowania złoża dokonuje przedsiębiorca w formie dodatku do projektu zagospodarowania złoża.
3. Przedsiębiorca przedkłada dodatek, o którym mowa w ust. 2, organowi koncesyjnemu.
4. Organ koncesyjny w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania dodatku, o którym mowa w ust. 2, po uprzednim zasięgnięciu opinii organu nadzoru górniczego, zawiadamia pisemnie przedsiębiorcę o przyjęciu dodatku bez zastrzeżeń, a w razie gdy dodatek nie odpowiada wymaganiom ustawy lub ujęte w nim zmiany są nieuzasadnione, może, w drodze decyzji, zażądać od przedsiębiorcy zmiany lub uzupełnienia dodatku.

Art. 56. 1. W razie istotnych zmian projektu zagospodarowania złoża, mających bezpośredni wpływ na warunki określone w koncesji, organ koncesyjny może, z urzędu lub na wniosek przedsiębiorcy, zmienić koncesję bez odszkodowania. Przepisy art. 16 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie zmiany granic terenu górniczego, o której mowa w art. 25 ust. 3.";

39) po art. 56 dodaje się art. 56a w brzmieniu:

"Art. 56a. Przepisów art. 54-56 nie stosuje się do wydobywania kopalin pospolitych w warunkach określonych w art. 16 ust. 2a.";

40) art. 57 otrzymuje brzmienie:

"Art.57. 1. Do projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych na terenie zamkniętym zakładu górniczego w rozumieniu prawa budowlanego stosuje się przepisy prawa budowlanego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. W odniesieniu do działalności, o której mowa w ust.1, zadania z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego określone w przepisach prawa budowlanego wykonują właściwe organy nadzoru górniczego.";

41) skreśla się art. 58 - 60;

42) w art. 64:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Na podstawie warunków określonych w koncesji oraz projektu zagospodarowania złoża przedsiębiorca sporządza plan ruchu dla każdego zakładu górniczego."

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. Prezes Rady Ministrów określi w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania dotyczące części i treści planu ruchu zakładu górniczego, ze wskazaniem szczególnych wymagań dotyczących podziemnych zakładów górniczych, odkrywkowych zakładów górniczych i zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi.
- 2) szczegółowe wymagania dotyczące części i treści planu ruchu sporządzanego w formie uproszczonej,
- 3) szczegółowe wymagania dotyczące części i treści planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego,
- 4) szczegółowe wymagania dotyczące części i treści planu ruchu zakładu:
  - a) prowadzącego bezzbiornikowe magazynowanie substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
  - b) prowadzącego składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
  - c) wykonującego roboty geologiczne, z uwzględnieniem specyfiki prowadzenia tych prac na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5) okresy, na jakie mają być sporządzane plany ruchu,
- 6) tryb sporządzania planu ruchu i jego zmiany oraz tryb i terminy przedkładania planu ruchu (zmiany planu ruchu) do zatwierdzenia.";

43) w art. 65 w ust. 2 dodaje się zdanie w brzmieniu:

"Jeżeli zmiana planu ruchu nie spowoduje wpływu na środowisko wraz z obiektami budowlanymi, przepisu art. 64 ust. 5 nie stosuje się.";

44) po art. 67 dodaje się art. 67a w brzmieniu:

"Art. 67a. 1. Przepisów o planach ruchu zakładu górniczego nie stosuje się do:

- 1) prowadzenia ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopalinę pospolitą w warunkach określonych w art. 16 ust. 2a.
- 2) robót geologicznych wykonywanych poza granicami obszaru górniczego wykonywanych bez użycia materiałów wybuchowych albo gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100 m.

2. Wykonywanie robót albo prowadzenie ruchu zakładu górniczego, o których mowa w ust. 1, odbywa się na podstawie projektu prac geologicznych lub warunków określonych w koncesji, uwzględniających wymagania określone w art. 64 ust. 2.";

45) w art. 68:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Minister właściwy do spraw gospodarki, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) kwalifikacje ogólne i zawodowe wymagane od osób kierownictwa i dozoru ruchu w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych oraz w działach ruchu tych zakładów,
- 2) wykaz stanowisk w ruchu zakładu górniczego, innych niż wymienione w pkt 1, które mogą zajmować osoby o szczególnych kwalifikacjach zawodowych i warunkach zdrowotnych oraz rodzaj tych kwalifikacji i warunków,
- 3) sposób postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji osób, o których mowa w pkt 1 i 2, tryb powoływania komisji egzaminacyjnych, skład komisji egzaminacyjnej do sprawdzenia wiadomości kandydatów oraz zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu, wysokość opłat związanych ze stwierdzeniem kwalifikacji i sposób ich uiszczania, tryb stwierdzania kwalifikacji oraz wysokość wynagrodzenia dla członków komisji egzaminacyjnych."

b) dodaje się ust. 3 - 5 w brzmieniu:

- "3. Kwalifikacje osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładu górniczego oraz osób, o których mowa w ust. 2 pkt 2, stwierdza właściwy organ nadzoru górniczego, z zastrzeżeniem przepisu ust. 4.
4. Kwalifikacje kierowników ruchu w podziemnych zakładach górniczych stwierdza Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.
5. Do stwierdzania kwalifikacji, o których mowa w ust. 3 i 4, przepisy art. 31 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio."

46) w art. 69 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- "3. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentacji mierniczo-geologicznej, jaką jest obowiązany posiadać przedsiębiorca, dokumenty które wchodzi w skład tej dokumentacji w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych, sposób i terminy jej sporządzania i uzupełniania oraz zakres obowiązku jej udostępniania organom administracji geologicznej i nadzoru górniczego, wymagania dotyczące wykonywania prac geodezyjnych dla potrzeb sporządzania tej dokumentacji, a także zasady i tryb postępowania z dokumentacją po likwidacji zakładu górniczego oraz udostępniania tej dokumentacji, jak również przypadki, w których organ nadzoru górniczego może wyrazić zgodę na sporządzenie lub nakazać sporządzenie innych dokumentów. ";

47) w art. 70:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, kwalifikacje ogólne i zawodowe wymagane od mierniczego górniczego i geologa górniczego, sposób postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji, tryb powoływania komisji egzaminacyjnych, skład komisji egzaminacyjnej do sprawdzenia wiadomości kandydatów, zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu, wysokość opłat związanych ze stwierdzeniem kwalifikacji i sposób ich uiszczania, tryb stwierdzania kwalifikacji oraz wysokość wynagrodzenia dla członków komisji egzaminacyjnych.",

b) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

"4. Kwalifikacje mierniczego górniczego i geologa górniczego stwierdza Prezes Wyższego Urzędu Górniczego. Przepisy art. 31 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

5. Stwierdzenie kwalifikacji mierniczego górniczego lub geologa górniczego w trybie określonym w ust. 3 stanowi równocześnie stwierdzenie kwalifikacji osoby kierownictwa i dozoru ruchu w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych.";

48) art. 72 otrzymuje brzmienie:

„Art. 72. 1. Przedsiębiorca jest zobowiązany do prowadzenia na bieżąco ewidencji zasobów złoża na podstawie dokumentacji geologicznej i projektu zagospodarowania złoża.

2. Prowadzenie ewidencji zasobów złoża kopaliny polega na ustalaniu zmian w zasobach, których przyczyną powstania jest:

- 1) dokładniejsze rozpoznanie złoża,
- 2) eksploatacja złoża i straty spowodowane eksploatacją złoża,
- 3) zmiana granic lub podział złoża,
- 4) przeklasyfikowanie geologicznych zasobów bilansowych do pozabilansowych, zasobów pozabilansowych do bilansowych, zasobów przemysłowych do nieprzemysłowych bądź zasobów nieprzemysłowych do przemysłowych lub do strat.

3. W złożach wielopokładowych zmiany wynikające z dokładniejszego rozpoznania wprowadza się tylko w pokładach eksploatowanych lub objętych pracami i robotami geologicznymi związanymi z prowadzeniem ruchu zakładu górniczego.

4. Jeżeli zmiany w okresie sprawozdawczym przekraczają 50% wielkości rocznego wydobycia ze złoża, przeklasyfikowania, o którym mowa w ust. 2 pkt 4, dokonuje przedsiębiorca po uzyskaniu zgody, w drodze decyzji, właściwego organu koncesyjnego.

5. Corocznie w terminie do dnia 31 marca przedsiębiorca przedstawia zmiany zasobów złoża w operacie ewidencyjnym.

6. Operat ewidencyjny przedsiębiorca sporządza na podstawie obmiaru wyrobisk (dla kopalin gazowych i płynnych na podstawie pomiarów wydajności odwiertów) i dołącza do posiadanego egzemplarza dokumentacji geologicznej i projektu zagospodarowania złoża, według stanu zasobów złoża na dzień 31 grudnia danego roku.
7. Obmiaru złóż kopalin pospolitych dokonuje się co 3 lata, a corocznie w operacie ewidencyjnym należy określić stan zasobów, wielkość wydobycia i strat jako wielkości szacunkowe, pozostawiając szczegółowe ich ustalenie do czasu dokonania ścisłego pomiaru stanu wyrobisk.
8. Organ koncesyjny może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania obmiaru wyrobisk w innym terminie w przypadku:
  - 1) zrzeczenia się koncesji,
  - 2) wyczerpania zasobów złoża,
  - 3) naruszenia przepisów o ochronie środowiska.
9. Sporządzanie przez przedsiębiorcę zbiorczego zestawienia zasobów geologicznych i przemysłowych określają przepisy o resortowych badaniach statystycznych dotyczących ochrony środowiska, gospodarki wodnej i geologii.”;

49) art. 73 otrzymuje brzmienie:

„Art. 73. Przedsiębiorca jest obowiązany w szczególności:

- 1) rozpoznawać zagrożenia związane z ruchem zakładu górniczego i podejmować środki zmierzające do zapobiegania i usuwania tych zagrożeń, w tym oceniać i dokumentować ryzyko zawodowe występujące w ruchu zakładu górniczego oraz stosować niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające to ryzyko,
- 2) posiadać odpowiednie środki materialne i techniczne oraz właściwie zorganizowane służby ruchu dla zapewnienia bezpieczeństwa pracowników i bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego,
- 3) prowadzić ewidencję osób przebywających w zakładzie górniczym.”;

50) po art. 73 dodaje się art. 73a w brzmieniu:

"Art. 73a.1. Występujące w zakładach górniczych zagrożenia naturalne: tapaniami, metanowe, wyrzutami gazów i skał, wybuchem pyłu węglowego, wodne, erupcyjne, siarkowodorowe, radiacyjne naturalnymi substancjami promieniotwórczymi, a także działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia, podlegają zaliczeniu do poszczególnych stopni (kategorii, klas) zagrożeń.

2. Zaliczeń, o których mowa w ust.1, dokonuje właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej.
3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kryteria oceny zagrożeń naturalnych, o których mowa w ust. 1, w zależności od rodzaju kopaliny, natężenia występowania zagrożeń, przestrzeni występowania zagrożeń i rodzaju zakładu górniczego, a także szczegółowe zasady zaliczania tych zagrożeń,
- 2) sposób zaliczania złóż (pokładów) ich części lub wyrobisk do poszczególnych stopni (kategorii, klas) zagrożeń,
- 3) przypadki, w których zaliczeń może dokonywać kierownik ruchu zakładu górniczego.";

51) art. 75 otrzymuje brzmienie:

"Art. 75. 1. Przedsiębiorca powinien:

- 1) posiadać zorganizowane ratownictwo górnicze,
  - 2) zapewnić stałą możliwość udziału w akcji ratowniczej specjalistycznych służb podmiotu zawodowo trudniącego się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego.
2. Przedsiębiorca może, za zgodą organu nadzoru górniczego wyrażoną w drodze decyzji, powierzyć wykonywanie czynności w zakresie ratownictwa górniczego podmiotowi zawodowo trudniącemu się wykonywaniem takich czynności.
  3. Zgody, o której mowa w ust. 2, udziela się podmiotowi, który spełnia wymagania w zakresie organizacji i wyposażenia technicznego, przewidziane dla podmiotów zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym w przepisach określających organizację, szczegółowe zadania służb ratownictwa górniczego przedsiębiorcy i podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym, wymagania w zakresie wyposażenia technicznego tych służb, zasady tworzenia i zatwierdzania planu ratownictwa górniczego, kwalifikacje wymagane od członków drużyn ratowniczych, a także zasady szkolenia z zakresu ratownictwa górniczego oraz prowadzenia akcji ratowniczych.
  4. Właściwy organ nadzoru górniczego może nakazać przedsiębiorcy:
    - 1) dokonanie koniecznych zmian w organizacji ratownictwa górniczego,
    - 2) uzupełnienie lub zmianę wyposażenia ratownictwa górniczego.
  5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do podmiotów, o których mowa w ust. 2.
  6. Organ, o którym mowa w ust. 4, może zwolnić przedsiębiorcę z obowiązku określonego w ust.1 w całości lub w części, jeżeli występujące w danym zakładzie górniczym zagrożenia naturalne i ich natężenie nie wymagają spełnienia przez przedsiębiorcę w całości obowiązków, o których mowa w ust. 1 i jeżeli zwolnienie takie nie spowoduje pogorszenia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego w zakładzie górniczym.";

52) art. 78 otrzymuje brzmienie:

- "Art.78. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw pracy i spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego związanego z ruchem w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych, a także szczegółowe zasady oceniania i dokumentowania ryzyka zawodowego oraz stosowania niezbędnych środków profilaktycznych zmniejszających to ryzyko w formie dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników zatrudnianych w ruchu zakładów górniczych.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady nabywania, przechowywania i używania środków strzałowych w zakładach górniczych oraz tryb postępowania w tych sprawach.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia organizację, szczegółowe zadania służb ratownictwa górniczego przedsiębiorcy i podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym, wymagania w zakresie wyposażenia technicznego tych służb, szczegółowe zasady tworzenia i zatwierdzania planu ratownictwa górniczego, wymagane kwalifikacje zawodowe, zdrowotne i wiekowe członków drużyn ratowniczych, szczegółowe zasady szkolenia z zakresu ratownictwa górniczego oraz zasady prowadzenia akcji ratowniczych w zależności od rodzaju zagrożeń naturalnych występujących w zakładach górniczych.
4. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych warunkami bezpieczeństwa lub gdy to jest niezbędne do wprowadzenia postępu technicznego, przeprowadzenia prac naukowo-badawczych lub doświadczalnych, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego na wniosek przedsiębiorcy może, w drodze decyzji, udzielić zezwolenia na odstępstwo od określonych wymagań przewidzianych w przepisach wydanych na podstawie ust. 1 i 2. Zezwolenie powinno szczegółowo określać zakład górniczy, zakres odstępstwa, warunki jego stosowania oraz okres ważności zezwolenia.";

53) w art. 80:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) w ust. 1:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) zabezpieczyć tą część niewykorzystanego złoża kopaliny, z której późniejsze wydobywanie kopaliny może być technicznie i ekonomicznie uzasadnione,"

- pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) przedsięwziąć niezbędne środki w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.",

c) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Do rekultywacji i zagospodarowania, o których mowa w ust. 1 pkt 5, przepisy o ochronie gruntów rolnych i leśnych stosuje się odpowiednio. Z zastrzeżeniem przepisów art. 109 ust. 1 pkt 5 w sprawach dotyczących rekultywacji i zagospodarowania właściwe są organy określone w tych przepisach.";

54) art. 84 otrzymuje brzmienie:

"Art.84.1. Przedsiębiorca wydobywający kopalinę ze złoża uiszcza opłatę eksploatacyjną.

2. Opłatę eksploatacyjną ustala się w zależności od ilości kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym, jako iloczyn tej ilości i kwoty stawki opłaty.
3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, kwoty stawek opłat, o których mowa w ust. 2, kierując się znaczeniem gospodarczym poszczególnych rodzajów kopaliny, przy czym kwoty tych stawek nie mogą być wyższe niż 10% średniej ważonej krajowej ceny sprzedaży danego rodzaju kopaliny w minionym roku oraz określi wzory druków informacji o których mowa w ust. 5.
4. Opłatę eksploatacyjną, o której mowa w ust.1, przedsiębiorca ustala kwartalnie we własnym zakresie i wnosi ją bez wezwania na rachunki podmiotów określonych w art. 86 ust. 1.
5. Opłatę eksploatacyjną wnosi się w terminie jednego miesiąca po upływie każdego kwartału. W tym samym terminie przedsiębiorca przedstawia organowi koncesyjnemu i podmiotom określonym w art.86 ust.1 informację zawierającą dane dotyczące rodzaju i ilości wydobytej kopaliny, przyjętej stawki oraz wysokości ustalonej opłaty, a także kopie dowodów dokonanych wpłat. Ponadto przedsiębiorca przedstawia informację dotyczącą sprzedaży kopaliny – jej rodzaju, ilości i średniej ważonej ceny sprzedaży w kwartale.
6. W razie niedopełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku wniesienia opłaty eksploatacyjnej, niezłożenia informacji, o której mowa w ust. 5, lub w razie złożenia informacji nasuwającej zastrzeżenia, organ koncesyjny na podstawie własnych ustaleń wydaje decyzję, w której określa wysokość należnej opłaty, stosując stawki obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania.";

55) w art. 85:

- a) w ust. 1 wyraz "powierzchni" zastępuje się wyrazem "przestrzeni",
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, oraz terminy i sposób jej wnoszenia ustala się w koncesji. Kopie dowodów wniesionych opłat przedsiębiorca

przedstawia niezwłocznie organowi koncesyjnemu i podmiotom określonym w art. 86 ust.1.”;

56) po art. 85 dodaje się art. 85a w brzmieniu:

”Art. 85a. 1. W razie wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków, właściwe organy administracji geologicznej ustalają, w drodze decyzji, prowadzącemu taką działalność, opłatę eksploatacyjną w wysokości dwukrotnej wartości wydobytej kopaliny ustalonej na dzień wszczęcia postępowania.

2. Organami właściwymi w sprawie ustalenia opłat, o których mowa w ust. 1, są:

- 1) za wydobywanie bez wymaganej koncesji:
  - a) kopalini, o których mowa w art. 5 ust. 2a - minister właściwy do spraw środowiska,
  - b) pozostałych kopalini - właściwy starosta.

2) za wydobywanie kopaliny z rażącym naruszeniem warunków koncesji - właściwy organ koncesyjny.

3. W razie prowadzenia bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków, innej działalności regulowanej ustawą niż określona w ust. 1, właściwy organ koncesyjny wymierza opłatę, w drodze decyzji, w wysokości:

1) za poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalini bez wymaganej koncesji, za każdy kilometr kwadratowy terenu, na którym prowadzona jest działalność - 50.000,- zł.; każdy rozpoczęty kilometr kwadratowy terenu liczy się jako cały,

2) za poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalini z rażącym naruszeniem warunków koncesji zależnie od zagrożenia dla środowiska - od dwukrotnej do pięciokrotnej wysokości opłaty za tę działalność, ustalonej w koncesji, nie więcej niż 50.000,- zł.

3) za bezzbiornikowe magazynowanie substancji w górotworze bez wymaganej koncesji - 8.000 zł za jeden metr sześcienny przestrzeni, w której prowadzona jest działalność,

4) za bezzbiornikowe magazynowanie substancji w górotworze lub składowanie odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych, z rażącym naruszeniem warunków koncesji w zależności od zagrożenia dla środowiska - od dwukrotnej do pięciokrotnej wysokości opłaty za tę działalność, ustalonej w koncesji.

5) za jednostkę (Mg) składowanych odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych bez wymaganej koncesji - dziesięciokrotnej

stawki opłaty przewidzianej za składowanie w środowisku odpadów określonej grupy. Podział na grupy odpadów i jednostkowe stawki opłat określają przepisy dotyczące klasyfikacji odpadów i opłat za ich umieszczanie na składowisku.”;

57) art. 86 otrzymuje brzmienie:

”Art. 86.1. Opłaty, o których mowa w art. 84, art. 85 i art.85a, stanowią, z zastrzeżeniem ust. 2, w 60% dochód gminy, na terenie której jest prowadzona działalność objęta koncesją, w 40% natomiast dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jeżeli działalność ta prowadzona jest na terenie więcej niż jednej gminy, opłaty stanowią dochód tych gmin: w przypadkach określonych w art. 84 i art. 85a ust. 1 - proporcjonalnie do ilości wydobytej kopaliny, a w przypadkach określonych w art. 85 i art. 85a ust. 2 - proporcjonalnie do wielkości przestrzeni objętej działalnością.

2. Jeżeli działalność, o której mowa w art. 84, art.85 i art. 85a, prowadzona jest w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, opłaty z tego tytułu stanowią w całości dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.”;

58) po art. 86 dodaje się art. 86a i 86b w brzmieniu:

”Art. 86a. Wierzytelności z tytułu opłat, o których mowa w przepisach niniejszego rozdziału, nie mogą być objęte postępowaniem układowym.

Art. 86b. W razie wydobywania kopaliny występującej pod wodami powierzchniowymi, przedsiębiorca uiszczający opłatę eksploatacyjną wolny jest od opłaty za szczególne korzystanie z wód.”;

59) art. 87 otrzymuje brzmienie:

”Art. 87.1. Do opłat, o których mowa w przepisach niniejszego rozdziału, stosuje się odpowiednio przepisy ordynacji podatkowej o zobowiązaniach podatkowych, z tym że określone w nich uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych i organów podatkowych przysługują odpowiednio organom koncesyjnym.

2. Wierzycielem jest odpowiednio gmina lub Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.”;

60) w art. 94 skreśla się ust. 3;

61) w art. 95 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

”1a. W razie naprawienia przez przedsiębiorcę szkody w gruntach rolnych i leśnych przez zapłatę odszkodowania, przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych nie stosuje się.”;

62) w art. 96 dodaje się zdanie w brzmieniu:

"W imieniu Skarbu Państwa czynności procesowe podejmuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.";

63) w art. 97:

a) w ust. 2 wyrazy "21 dni" zastępuje się wyrazami "30 dni.",

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

"2a. Ugoda, o której mowa w ust. 2 stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i podlega wykonaniu w drodze egzekucji sądowej.";

64) w art. 101 w pkt 2 dodaje się wyrazy "działający przy pomocy głównych geologów wojewódzkich,";

65) w art. 102:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) w ust. 1:

- po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

"4a) prowadzenie prac geologicznych o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, zwłaszcza dla odnowienia bazy surowcowej kraju, ustalenia zasobów złóż kopalin, wód podziemnych, a także ochrony środowiska,"

- w pkt 5 po wyrazie "gromadzenie," dodaje się wyraz "archiwizowanie,"

- po pkt 6 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

"7) prowadzenie rejestru obszarów górniczych,"

c) dodaje się ust. 2⁷³ w brzmieniu:

"2. Wykonywanie zadań administracji geologicznej, określonych w ust. 1 pkt 4-7, minister właściwy do spraw środowiska może powierzyć Państwowemu Instytutowi Geologicznemu w ramach wypełniania zadań państwowej służby geologicznej.

3. Organy administracji rządowej, samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy oraz inne jednostki organizacyjne obowiązane są udostępniać państwowej służbie geologicznej posiadane informacje niezbędne do wykonywania jej zadań.";

66) w art. 103:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Do właściwości ministra właściwego do spraw środowiska jako organu pierwszej instancji należą sprawy:

- 1) zatwierdzania projektów prac geologicznych i działania w sprawach określonych w art.45 ust.1 i 1a dotyczących:
  - a) złóż kopalin podstawowych wymienionych w art. 5 ust.2 pkt 1-3 i ust. 2a, kopalin pospolitych występujących jako towarzyszące tym złożom oraz innych kopalin leczniczych niż wody lecznicze zaliczonych do kopalin podstawowych na podstawie art. 5 ust. 6,
  - b) regionalnych badań hydrogeologicznych,
  - c) ustalania zasobów ujęć solanek, wód termalnych i leczniczych,
  - d) warunków hydrogeologicznych w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,
  - e) warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem odwodnień dla wydobywania kopalin podstawowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1-3 ze złóż i wtłaczaniem wód do górotworu,
  - f) warunków hydrogeologicznych i geologiczno - inżynierskich w związku z magazynowaniem lub składowaniem w górotworze substancji lub odpadów.
  - g) warunków hydrogeologicznych w związku z zakończeniem odwadniania lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych w odniesieniu do kopalin podstawowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1-3,
  - h) badań geologiczno-inżynierskich dla projektowania i wykonywania inwestycji liniowych o zasięgu ponadwojewódzkim, wyrobisk górniczych dla wydobywania kopalin podstawowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1-3, obiektów budownictwa wodnego o wysokości piętrzenia przekraczającej 5 m oraz obiektów energetycznych o mocy przekraczającej 100 MW.
- 2) zatwierdzania projektów prac geologicznych, dotyczących:
  - a) regionalnych badań budowy geologicznej kraju, w tym dna morskiego,
  - b) prac kartografii geologicznej,
  - c) otworu wiertniczego dla rozpoznania budowy głębokiego podłoża, nie związanego z dokumentowaniem złóż kopalin,
- 3) udzielania zezwoleń na zmianę kryteriów bilansowości zasobów złóż kopalin podstawowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1-3 i ust. 2a oraz innych kopalin leczniczych niż wody lecznicze zaliczonych do kopalin podstawowych na podstawie art. 5 ust. 6.",
  - b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Do właściwości wojewodów jako organów pierwszej instancji należą sprawy:

- 1) zatwierdzania projektów prac geologicznych i działania w sprawach określonych w art. 45 ust. 1 i 1a, dotyczących:
    - a) złóż kopalin podstawowych, nie wymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a), i kopalin pospolitych na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 10.000 m³,
    - b) ustalania zasobów ujęć wód podziemnych, w tym ujęć źródeł naturalnych i odwodnień budowlanych, jeżeli udokumentowane zasoby lub przewidywana wydajność przekracza 50 m³/h,
    - c) warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem odwodnień dla wydobywania kopalin podstawowych nie wymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a), i dla wydobywania kopalin pospolitych ze złóż na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 10.000m³,
    - d) warunków hydrogeologicznych w związku z zakończeniem odwadniania lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych - w odniesieniu do kopalin podstawowych nie wymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a) oraz w odniesieniu do kopalin pospolitych na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 10.000 m³,
    - e) badań geologiczno-inżynierskich na potrzeby planów zagospodarowania przestrzennego województwa,
    - f) zadań geologiczno - inżynierskich dla projektowania i wykonywania inwestycji liniowych o zasięgu ponadpowiatowym,
  - 2) udzielania zezwoleń na zmianę kryteriów bilansowości zasobów złóż kopalin podstawowych nie wymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a) oraz kopalin pospolitych ze złóż na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 10.000 m³.";
- 67) po art. 103 dodaje się art. 103a w brzmieniu:
- „Art. 103a. 1. Ilekroć w przepisach ustawy mówi się o starostach, rozumie się przez to burmistrzów i prezydentów miast na prawach powiatów.
2. Przepisy ustawy dotyczące powiatów stosuje się odpowiednio do miast na prawach powiatów.
  3. Wynikające z przepisów ustawy zadania starostów są zadaniami z zakresu administracji rządowej.
  4. W rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego organem wyższego stopnia w stosunku do starosty w postępowaniu administracyjnym w sprawach, o których mowa w ust. 3, jest wojewoda.”;

68) po art. 104 dodaje się art. 104a w brzmieniu:

"Art. 104a. 1. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli organ administracji geologicznej:

- 1) nakazuje wstrzymanie działalności lub podjęcie określonych czynności w celu doprowadzenia środowiska do właściwego stanu, w razie stwierdzenia wykonywania działalności bez wymaganej koncesji, bez zatwierdzonego projektu prac geologicznych lub niezgodnie z koncesją albo zatwierdzonym projektem prac geologicznych,
  - 2) może zakazać wykonywania określonych czynności osobom, o których mowa w art. 31 ust. 1, na czas nie przekraczający dwóch lat, w razie stwierdzenia wykonywania przez te osoby czynności z rażącym niedbalstwem bądź z rażącym naruszeniem prawa.
2. Organem właściwym w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest odpowiednio organ właściwy do udzielania koncesji, zatwierdzania projektów prac geologicznych albo stwierdzania kwalifikacji do wykonywania, dozoru lub kierowania pracami geologicznymi.
3. Wniesienie odwołania od decyzji wydanej na podstawie ust. 1 nie wstrzymuje jej wykonania."

69) w art. 105a ust. 1. otrzymuje brzmienie:

"1. Jeżeli ustawa uzależnia rozstrzygnięcie organu administracji geologicznej od jego uzgodnienia lub zaopiniowania przez inny organ, zajęcie stanowiska przez ten organ powinno nastąpić nie później niż w ciągu 14 dni od dnia doręczenia projektu rozstrzygnięcia."

70) art. 106 - 108 otrzymują brzmienie:

"Art. 106.1. Organami nadzoru górniczego są:

- 1) Prezes Wyższego Urzędu Górniczego,
  - 2) dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych oraz specjalistycznych urzędów górniczych.
2. Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych działają jako organy pierwszej instancji w sprawach należących do właściwości organów nadzoru górniczego, chyba że sprawy te zostały zastrzeżone do właściwości Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 107. 1. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest centralnym organem administracji rządowej i podlega Prezesowi Rady Ministrów.

2. Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.
3. Kadencja Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego trwa 6 lat.

4. Po upływie kadencji Prezes Wyższego Urzędu Górniczego pełni obowiązki do czasu objęcia stanowiska przez nowego Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego. Ta sama osoba może być Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego nie dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.
5. Kadencja Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wygasa w razie jego odwołania lub śmierci.
6. Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, jeżeli:
  - 1) zrzekł się stanowiska,
  - 2) stał się trwale niezdolny do pełnienia obowiązków na skutek choroby,
  - 3) nie wykonuje lub wykonuje w sposób nienależyty obowiązki określone przepisami ustawy,
  - 4) został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione przestępstwo.
7. Wiceprezesów Wyższego Urzędu Górniczego powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.
8. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w szczególności:
  - 1) jest organem właściwym w sprawach indywidualnych rozpatrywanych w drodze postępowania administracyjnego w zakresie wynikającym z przepisów ustawy,
  - 2) pełni funkcję organu wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością,
  - 3) nadzoruje, określone w statucie Wyższego Urzędu Górniczego jednostki badawczo rozwojowe,
  - 4) opracowuje - jeżeli Prezes Rady Ministrów nie postanowi inaczej - projekty rozporządzeń, przewidzianych w art. 3, art. 64 ust. 6, art. 73a ust. 3, art. 107 ust. 10, art. 108 ust. 4 i 5 ustawy.
8. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wykonuje swoje zadania przy pomocy Wyższego Urzędu Górniczego, działającego pod jego bezpośrednim kierownictwem.
9. Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, nadaje Wyższemu Urzędowi Górniczemu statut. W statucie Wyższego Urzędu Górniczego Prezes Rady Ministrów określi strukturę organizacyjną Urzędu i jego siedzibę, a także określi nadzorowane przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego jednostki badawczo-rozwojowe w dziedzinie górnictwa.

Art. 108. 1. Terenowymi organami administracji rządowej podległymi Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego są dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych.

2. Dyrektorów i zastępców dyrektorów, o których mowa w ust.1, powołuje i odwołuje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.
3. Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wykonują swoje zadania przy pomocy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych działających pod ich bezpośrednim kierownictwem.
4. Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi okręgowe urzędy górnicze oraz ustala ich siedziby i właściwość miejscową zgodnie z podziałem terytorialnym Państwa, określonym w odrębnych przepisach.
5. Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, może tworzyć i znosić specjalistyczne urzędy górnicze obejmujące niektóre dziedziny działalności urzędów górniczych oraz określa ich nazwę, właściwość i siedzibę.”;

71) w art. 109:

a) w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

”5) budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

”2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do:

- 1) bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- 2) wykonywania robót geologicznych.”,

c) skreśla się ust. 3 i 4;

72) w art. 110 wyrazy ”art. 78 ust. 1 pkt 3” zastępuje się wyrazami ”art. 78 ust. 3”;

73) art. 112 otrzymuje brzmienie:

”Art. 112. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli pracownikom organów nadzoru górniczego przysługuje prawo wstępu do zakładów górniczych oraz do siedzib, obiektów i urządzeń podmiotów zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności ratownictwa górniczego oraz dostępu do niezbędnych informacji, urządzeń i dokumentów. Mogą oni żądać udzielania wyjaśnień w zakresie ich uprawnień wynikających z ustawy.”;

74) w art. 113 w ust. 1 pkt 3 wyrazy ”pracownikowi rażąco naruszającemu” zastępuje się wyrazami ”osobie rażąco naruszającej”;

75) w art. 114 w ust. 2 skreśla się wyrazy ”zapobiegawczą i”;

76) w tytule Działu VII skreśla się wyrazy "i kary pieniężne.";

77) w art. 118 w ust. 1:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,"

b) skreśla się pkt 4 i 5;

78) w art. 119:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,"

b) skreśla się pkt 4 i 5;

79) w art. 122 w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) kto wykracza przeciwko innym niż określone w ust. 1 nakazom lub zakazom zawartym w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 78 albo nakazom lub zakazom określonym w art. 73, art. 75 ust. 1, art. 76 i art. 80,";

80) art. 125 otrzymuje brzmienie:

"Art. 125. Kto wykonuje czynności kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego lub inne czynności w ruchu zakładu górniczego bez kwalifikacji przewidzianych ustawą - podlega karze grzywny.";

81) po art. 126 dodaje się art. 126a w brzmieniu:

"Art. 126a. Kto nie wykonuje decyzji organu nadzoru górniczego wydanej na podstawie art. 113 ust. 1 albo decyzji organu administracji geologicznej wydanej na podstawie art. 104a ust. 1 - podlega karze grzywny.";

82) art. 127 otrzymuje brzmienie:

"Art. 127. Orzekanie w sprawach określonych w art. 119-126a następuje na zasadach i w trybie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.";

83) skreśla się art. 128;

84) skreśla się art. 145;

85) skreśla się art. 157a .

Art.2.

W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Z 1994 r. Nr 49, poz. 196, z 1995 r. Nr 90, poz. 446 i Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 46, poz. 296, Nr 88, poz. 554, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 885 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668) w art. 87b ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Dochodami Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej są także wpływy z opłat ustalanych na podstawie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze. Dochody te przeznaczone są w równych częściach wyłącznie na finansowanie:

- 1) potrzeb geologii w zakresie poznania budowy geologicznej kraju oraz w zakresie gospodarki zasobami złóż kopalin i wód podziemnych.
- 2) potrzeb górnictwa służących zmniejszeniu uciążliwości dla środowiska wynikających z wydobywania kopalin i likwidacji zakładów górniczych."

Art. 3.

W ustawie z dnia 25 lipca 1985r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. z 1991r. Nr 44, poz. 194, Nr 107, poz. 464, z 1992r. Nr 54, poz. 254, z 1994r. Nr 1, poz. 3 i Nr 43, poz. 163, z 1996r. Nr 41, poz. 175 i Nr 89, poz. 402, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 75, poz. 467 i 469, Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1998r. Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1118 oraz z 1999r. Nr 49, poz. 484) w art. 28 ust. 1 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy "chyba że przepis szczególny stanowi inaczej."

Art. 4.

W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 60, poz. 310, Nr 85, poz. 426, Nr 90, poz. 446, Nr 141, poz. 700 i Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 41, poz. 177 i Nr 45, poz. 199 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 23, poz. 117, Nr 43, poz. 272, Nr 54, poz. 348, Nr 60, poz. 369, Nr 75, poz. 471, Nr 88, poz. 554, Nr 96, poz. 591, Nr 98, poz. 602, Nr 106, poz. 677, Nr 113, poz. 733, Nr 114, poz. 740, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 124, poz. 783, Nr 133, poz. 884 i Nr 157, poz. 1026, z 1999r. Nr 40, poz. 401 oraz Nr 41, poz. 412) art. 11 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, wydobywania kopalin ze złóż, bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,".

Art. 5.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 1993r. Nr 90, poz. 416 i Nr 134, poz. 646, z 1994r. Nr 43, poz. 163, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 126, poz. 626, z 1995r. Nr 5, poz. 25 i Nr 133, poz. 654, z 1996r. Nr 25, poz. 113, Nr 87, poz. 395, Nr 137, poz. 638, Nr 147, poz. 686 i Nr 156, poz. 776, z 1997r. Nr 28, poz. 153, Nr 30, poz. 164, Nr 71, poz. 449, Nr 85, poz. 538, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 776, Nr 137, poz. 926, Nr 139, poz. 932 - 934 i Nr 141, poz. 943 i 945, z 1998r. Nr 66, poz. 430, Nr 74, poz. 471, Nr 108, poz. 685, Nr 117, poz. 756, Nr 137, poz. 887, Nr 144, poz. 930 i Nr 162, poz. 1121 oraz z 1999r. Nr 62, poz. 689) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 23 w ust. 1 skreśla się pkt 24;
- 2) w art. 26 w ust. 1 skreśla się pkt 7.

Art. 6.

W ustawie z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 1993r. Nr 106, poz.482 i Nr 134, poz.646, z 1994r. Nr 1, poz.2, Nr 43, poz.163, Nr 80, poz.368, Nr 87, poz.406, Nr 90, poz.419, Nr 113, poz.547, Nr 123, poz.602, Nr 127, poz.627, z 1995r. Nr 5, poz.25, Nr 86, poz.433, Nr 96, poz.478, Nr 133, poz.654 i Nr 142, poz.704, z 1996r. Nr 25, poz.113, Nr 34, poz.146, Nr 90, poz.405, Nr 137, poz.639 i Nr 147, poz.686, z 1997r. Nr 9, poz.44, Nr 28, poz.153, Nr 79, poz.484, Nr 96, poz.592, Nr 107, poz.685, Nr 118, poz.754, Nr 121, poz.770, Nr 123, poz.776 i 777, Nr 137, poz.926, Nr 139, poz.932 - 934, Nr 140, poz.939 i Nr 141, poz.945 oraz z 1998r. Nr 60, poz.383, Nr 108, poz.685, Nr 117, poz.756, Nr 137, poz.887, Nr 144, poz.931 i Nr 162, poz.1112 i 1121 oraz z 1999r. Nr 49, poz. 484) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 16 w ust. 1 skreśla się pkt 31;
- 2) w art. 18 w ust. 1 skreśla się pkt 2.

Art. 7.

1. Decyzje wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pozostają w mocy z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc, wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994r. - Prawo geologiczne i górnicze, koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie surowców mineralnych znajdujących się w odpadach po robotach górniczych oraz po procesach wzbogacania kopalin.
3. Pozostają w mocy decyzje o stwierdzeniu (zatwierdzeniu) kwalifikacji osób, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów. Osoby, które legitymowały się uprawnieniami do kierowania w terenie wierceniami do głębokości 30 m, wykonywanymi poza obszarem górniczym złoża kopaliny podstawowej, z dniem wejścia w życie ustawy uzyskują uprawnienia do kierowania w terenie robotami geologicznymi wykonywanymi poza granicami obszaru górniczego, wykonywanymi bez użycia materiałów wybuchowych albo gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100 m.
4. Do projektów zagospodarowania złoża zatwierdzonych przed dniem wejścia w życie ustawy, których termin ważności upłynął po wejściu w życie ustawy, stosuje się odpowiednio jej przepisy o zmianie projektu zagospodarowania złoża.

Art. 8.

1. Przedsiębiorca, który przed dniem wejścia w życie ustawy uzyskał koncesję na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, obejmującą także ich wydobywanie i wobec którego organ koncesyjny nie wydał odrębnej decyzji określającej szczegółowe warunki wydobywania kopaliny, przedstawi organowi koncesyjnemu dokumentację geologiczną, projekt zagospodarowania złoża i ocenę oddziaływania na środowisko.

2. Organ koncesyjny na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1, ustala, w drodze odrębnej decyzji, szczegółowe warunki wydobywania kopaliny. Przepis art. 25 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się odpowiednio.
3. Wydanie decyzji, o której mowa w ust. 2, wymaga uzgodnienia z właściwym wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta. Przepis art. 16 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się odpowiednio.

Art.9.

1. Do informacji geologicznej uzyskanej przed wejściem w życie ustawy stosuje się przepisy art. 47 w dotychczasowym brzmieniu, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Jeżeli w ciągu 6 miesięcy od trzykrotnego ogłoszenia zamieszczonego w prasie ogólnopolskiej i specjalistycznej przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa nie zgłosi się podmiot posiadający prawo do danej informacji geologicznej, uzyskanej przed dniem wejścia w życie ustawy, zgromadzonej w Centralnym Archiwum Geologicznym, minister ten może, w drodze decyzji, stwierdzić prawo własności Skarbu Państwa do tej informacji geologicznej.
3. Termin do wniesienia odwołania od decyzji wydanych na podstawie ust. 2 wynosi 2 miesiące.

Art.10.

1. Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, a nie zakończonych decyzją ostateczną albo prawomocnym orzeczeniem sądu, stosuje się przepisy ustawy.
2. Przepis art. 1 pkt 63 lit. b) stosuje się do ugód zawartych po dniu wejścia w życie ustawy.
3. Do opłat eksploatacyjnych należnych za okres przed wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art.11.

Z upływem jednego roku od dnia wejścia w życie ustawy tracą moc zezwolenia na wydobywanie torfu wydane przed dniem 2 września 1994 r.

Art.12.

Po wejściu w życie ustawy wojewodowie i starostowie, niezwłocznie prześlą właściwym organom nadzoru górniczego akta spraw dotyczących zakładów górniczych dotychczas nadzorowanych i kontrolowanych przez wojewodów i starostów, jako organy nadzoru górniczego.

Art.13.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie stosuje się przepisy dotychczasowe o ile nie są sprzeczne z niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art.14.

Prezes Rady Ministrów ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i gómicze, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

Art.15.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000r.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 4 lutego 1994r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96) weszła w życie po upływie 6-ciu miesięcy od jej ogłoszenia, tj. z dniem 2 września 1994r. Ustawa ta była dotychczas nowelizowana pięciokrotnie w sposób fragmentaryczny, dla potrzeb i przy okazji innych ustaw, a także w związku z reformą ustrojową państwa. I tak:

- 1) ustawą z dnia 8 sierpnia 1996r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 496) zmieniono w art. 58 ust. 2 i art. 69 ust. 3 organy upoważnione do wydawania aktów wykonawczych, określonych w tych przepisach;
- 2) ustawą z dnia 6 czerwca 1997r. - Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554) w przepisach karnych (art. 118 ust. 2 i 3) zmieniono sankcje;
- 3) ustawą z dnia 22 sierpnia 1997r. o zmianie ustawy Prawo budowlane, ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 726) skreślono w art. 146 pkt 1 i przeniesiono sprawy uzgodnień z mocy tego przepisu na etap wcześniejszy tzn. na etap ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu - dokonywanych na podstawie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, skreślono w art. 53 ust. 1 wyrazy "obszaru funkcjonalnego", dostosowując przepis ten do ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, dokonano zmian w art. 57, art. 59 ust. 1, art. 60 i art. 62 w związku z wprowadzeniem w Prawie budowlanym nowego pojęcia "teren zamknięty zakładu górniczego";
- 4) ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 133, poz. 885) dodano nowy art. 105a, którego celem jest usprawnienie postępowania uzgadniającego przed podjęciem wymaganej prawem decyzji administracyjnej przez organy administracji geologicznej i nadzoru górniczego;
- 5) ustawą z dnia 31 lipca 1998r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej - w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), starosta został ustanowiony organem koncesyjnym w odniesieniu do wydobywania kopalin pospolitych w niewielkim rozmiarze, organem administracji geologicznej w sprawach niezastrzeżonych dla ministra właściwego do spraw środowiska i dla wojewodów, a także organem nadzoru górniczego (art. 86 cyt. ustawy); ponadto kompetencje w zakresie ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu w dziedzinie górnictwa przeszły z właściwości organów specjalistycznego nadzoru budowlanego (organów nadzoru górniczego) do właściwości wojewodów /art. 91 cyt. ustawy).

W przedstawionych zmianach nie wykazano zmiany Prawa geologicznego i górniczego, która obowiązywała tylko do dnia 30 czerwca 1998r., zrealizowanej ustawą z dnia 17 lipca 1997r. o stosowaniu szczególnych rozwiązań w związku z likwidacją skutków powodzi, która miała miejsce w lipcu 1997r. (Dz. U. Nr 80, poz. 491) oraz dokonanej "nie wprost" zmiany art. 88 ustawą z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115, poz. 741).

Prawie pięcioletni okres funkcjonowania Prawa geologicznego i górniczego, łącznie z 30 aktami wykonawczymi, jest dostateczny aby ocenić prawidłowość zawartych w niej regulacji i co istotniejsze ich skuteczności, a ponadto zgodności rozwiązań tej ustawy z tworzonymi równolegle lub po jej wejściu w życie ustawami, w tym przede wszystkim z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Przeprowadzona w tym zakresie analiza Prawa geologicznego i górniczego wykazała, że zachodzi niezbędna potrzeba dokonania zmian tego prawa, w następujących zasadniczych kierunkach:

- 1) dostosowania do wymagań Konstytucji RP w zakresie źródeł prawa przy uwzględnieniu rozwiązań zawartych w przepisach ustawy z dnia 4 września 1997r. o działach administracji rządowej (Dz. U. Nr 141, poz. 943 i z 1998r. Nr 162, poz.1122).
- 2) dostosowania do realizowanej aktualnie reformy administracji rządowej i samorządowej, przy uwzględnieniu powiatów i ich roli, pozycji gmin, a przede wszystkim uproszczenia i odbiurokratyzowania działań w odniesieniu do poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopalin,
- 3) zapewnienia pełnej spójności z rozwiązaniami przyjętymi w tworzonych równolegle z Prawem geologicznym i górnicznym lub później ustawach,
- 4) pełnego dostosowania do prawa Unii Europejskiej,
- 5) stworzenia jednych organów nadzoru górniczego zarówno dla kopalin podstawowych jak i pospolitych,
- 6) niezbędnego wzmocnienia kompetencji organów administracji geologicznej i nadzoru górniczego,
- 7) wzmocnienia ochrony złóż kopalin,
- 8) wyeliminowania błędnych rozwiązań lub wprowadzenia nowych regulacji wynikających z doświadczeń praktycznych, przeszło czteroletniego stosowania omawianego prawa.

Wszystkie wykazane wyżej potrzeby realizuje projektowana ustawa. Proponowane zmiany uzasadnia się następująco:

- I. Dostosowanie przepisów Prawa geologicznego i górniczego do wymagań Konstytucji RP w zbiegu z rozwiązaniami cyt. uprzednio ustawy o działach administracji rządowej oraz w zakresie ustanawiania danin o charakterze publicznym.

Prawo geologiczne i górniczne zawiera szereg upoważnień do wydania aktów wykonawczych. Dwa z nich zawierają upoważnienia dla Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego (kierownika centralnego organu administracji rządowej) do wydania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym i dotyczą określenia spraw planów ruchu zakładów górniczych (art. 64 ust. 6 Prawa geologicznego i górniczego) oraz kryteriów zagrożeń naturalnych (art. 73 ust. 2 Prawa geolog. i górń.). W świetle przepisów Konstytucji RP, a w szczególności art. 87 ust. 1 i art. 92 dotyczących źródeł prawa, zachodzi więc konieczność dostosowania treści tych upoważnień do

wymagań ustawy zasadniczej. Projektowana ustawa proponuje powierzyć wykonanie upoważnień w obu omawianych wyżej sprawach Prezesowi Rady Ministrów (Art. 1 pkt 42 i pkt 50 projektu).

Równocześnie projektowana ustawa zawiera propozycje dostosowania innych upoważnień zawartych w Prawie geologicznym i górnictwie do wymagań dotyczących wytycznych co do treści aktu wykonawczego (Art. 1 pkt 1, 3, 6, 21, 34, 36, 38, 42, 45, 46, 47, 50, 52, 54, 70 projektu), a także co do określenia adresatów tych upoważnień w pełnej zgodności z przepisami cyt. ustawy o działach administracji rządowej.

Według dotychczasowego stanu prawnego przedsiębiorca prowadzący działalność na podstawie koncesji wydanej na podstawie Prawa geologicznego i górnictwa obowiązany był uiszczać należną opłatę eksploatacyjną za wydobywanie kopaliny ze złoża ustaloną w drodze decyzji organu koncesyjnego.

W projektowanej ustawie proponuje się ustanowić zasadę, iż przedsiębiorca będzie sam naliczał i uiszczał należną opłatę eksploatacyjną na zasadach i w trybie określonych bezpośrednio w ustawie (Art. 1 pkt 54 projektu).

2. Dostosowanie do realizowanej aktualnie reformy administracji rządowej i samorządowej, przy uwzględnieniu powiatów i ich roli, pozycji gmin oraz uproszczenia i odbiurokratyzowania działań w odniesieniu do poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopaliny.

Proponuje się wyłączenie z zakresu przedmiotowego Prawa geologicznego i górnictwa działalności w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania surowców mineralnych z odpadów po robotach górniczych oraz po procesach wzbogacania kopaliny. (Art. 1 pkt 1 projektu).

Zmiana zakresu przedmiotowego Prawa geologicznego i górnictwa oznacza, że działalność polegająca na wykorzystywaniu surowców mineralnych znajdujących się w odpadach po robotach górniczych oraz po procesach wzbogacania kopaliny (jako odpadów wytwarzanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wydobywania kopaliny ze złoża) podlegać będzie powszechnie obowiązującemu reżimowi prawnemu dotyczącemu odpadów, ujętemu w przepisach ustawy z dnia 27 czerwca 1997r. o odpadach (Dz. U. Nr 96, poz. 592 i z 1998r. Nr 106, poz. 668).

Wspomniany wyżej zabieg zmierzający do ograniczenia zakresu przedmiotowego Prawa geologicznego i górnictwa umożliwi uproszczenie wymagań związanych z podejmowaniem i prowadzeniem omawianej działalności, a wystarczające rygory dla takiej działalności zawierają przepisy cyt. ustawy o odpadach, nadto zapewni to jednolitość zasad postępowania z odpadami towarzyszącymi działalności w zakresie wydobywania kopaliny ze złoża.

W stanie prawnym obowiązującym do dnia 1 stycznia 1999r. organem koncesyjnym w odniesieniu do działalności w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopaliny pospolitych (za wyjątkiem takiej działalności na obszarach morskich RP) oraz poszukiwania i wydobywania surowców mineralnych znajdujących się w odpadach po robotach górniczych oraz po procesach wzbogacania kopaliny - jest wojewoda (art. 16 ust. 2 Prawa geolog. i górn.).

W związku z dokonywaną reformą administracyjną kraju i decentralizacją państwa wyrażoną m.in. w art. 86 pkt 1 lit. c) ustawy z dnia 24 lipca 1998r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej - w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), przekazanie staroście funkcji organu koncesyjnego w odniesieniu do działalności polegającej na poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopaliny

pospolitych na powierzchni nie przekraczającej 2 ha oraz na wydobywanie tych kopalin o przewidywanym rocznym wydobyciu nie większym niż 10.000 m³. bez użycia materiałów wybuchowych, która to działalność stwarza zasadniczo mniejsze zagrożenie bezpieczeństwa pracowników oraz środowiska naturalnego, uzasadnia zwolnienie takiej działalności z szeregu rygorów prawnych, a zwłaszcza konieczności sporządzania i uzyskiwania dokumentów niewspółmiernie kosztownych w stosunku do całkowitych kosztów prowadzonej działalności. Dlatego też przewiduje się, iż taka działalność będzie się odbywać na podstawie warunków określonych w koncesji, a przedsiębiorca będzie zwolniony z następujących rygorów:

- posiadania oceny przewidywanego wpływu wydobycia kopaliny na środowisko (Art. 1 pkt 10 proj.),
- sporządzenia projektu zagospodarowania złoża (Art. 1 pkt 39 projektu),
- sporządzenia planu ruchu zakładu górniczego (Art. 1 pkt 44 projektu).

W ramach decentralizacji władzy proponuje się pozostawienie w gestii ministra właściwego do spraw środowiska koncesjonowanie wydobywania kopalin podstawowych, które mają znaczenie strategiczne dla bilansu energetycznego państwa, gospodarki narodowej i lecznictwa, a także wydobywanie wszystkich kopalin z obszarów morskich Rzeczypospolitej polskiej i powierzenie wojewodom udzielania koncesji na wydobywanie innych kopalin podstawowych i pospolitych (art. 1 pkt 8 lit. a) projektu).

Proponuje się również zmniejszenie rygorów dotyczących dokumentacji geologicznej oraz projektu zagospodarowania złoża poprzez zniesienie obowiązku zatwierdzania tych dokumentów przez organy administracji geologicznej (organy koncesyjne) w drodze decyzji administracyjnej i zastąpienie tej procedury obowiązkiem przedkładania tych dokumentów właściwym organom, które w razie stwierdzenia wadliwego sporządzenia dokumentacji geologicznej lub projektu zagospodarowania złoża mogą w drodze decyzji nakazać ich poprawienie bądź uzupełnienie (Art. 1 pkt 31 lit. b) i pkt 38 projektu).

Powyższe uproszczenia ułatwią podmiotom gospodarczym przygotowanie dokumentów niezbędnych do wystąpienia z wnioskiem o udzielenie koncesji na działalność regulowaną Prawem geologicznym i górniczym. Nadto proponuje się zniesienie obowiązku sporządzania planu ruchu dla części robót geologicznych (Art. 1 pkt 44 projektu).

Wprowadza się również istotne zmiany w trybie ustalania kryteriów bilansowości złóż kopalin, bowiem w miejsce ich każdorazowego zatwierdzania w drodze decyzji administracyjnej przewiduje się ich określanie w drodze aktu normatywnego (Art. 1 pkt 34 projektu).

Odbiurokratyzowaniu postępowania służyć ma również propozycja określenia całościowo w drodze ustawowej zasad naliczania opłaty eksploatacyjnej we własnym zakresie przez przedsiębiorcę oraz uiszczania jej bez wezwania. Nadto projektowana ustawa zawiera propozycje ustanowienia jednolitych zasad określania wysokości tej opłaty bez możliwości jej obniżania albo podwyższania, opartej o reguły uznaniowości organu koncesyjnego (Art. 1 pkt 55 projektu).

3. Zapewnienie pełnej spójności z rozwiązaniami przyjętymi w tworzonych równolegle z Prawem geologicznym i górniczym lub później ustawach.

Cyt. na wstępie ustawa z dnia 22 sierpnia 1997r. o zmianie ustawy Prawo budowlane, ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych ustaw dokonała istotnej zmiany w Prawie budowlanym oraz w Prawie geologicznym i górnictwie, gdyż wprowadziła pojęcie "terenu zamkniętego zakładu górnictwa", w obrębie którego organy nadzoru górnictwa sprawują specjalistyczny nadzór budowlany w dziedzinie górnictwa w odniesieniu do budowy, utrzymania i rozbiórki oraz remontu obiektów budowlanych.

Zmiana ta, polegająca na przejściu z koncepcji przedmiotowego określenia rodzajów obiektów budowlanych zakładu górnictwa, wymienionych taksatywnie w art. 58 ust. 1 Prawa geologicznego i górnictwa, objętych specjalistycznym nadzorem w dziedzinie górnictwa - na koncepcję przestrzennego określenia zakresu przedmiotowego tego nadzoru, pozostawiła wspomniany art. 58 w Prawie geologicznym i górnictwie, który powoduje całkowitą nieczytelność i wątpliwości co do zakresu przedmiotowego nadzoru budowlanego sprawowanego przez organy nadzoru górnictwa. Dlatego też zachodzi konieczność skreślenia katalogu rodzajów obiektów budowlanych objętych tym nadzorem (Art. 1 pkt 40 i pkt 41 projektu).

Nadto dostosowano do postanowień przepisów Prawa budowlanego treść art. 4 pkt 4 Prawa geologicznego i górnictwa (Art. 1 pkt 2 projektu), a także zadania organów nadzoru górnictwa jako organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa w związku ze zmianami Prawa budowlanego wprowadzonymi w art. 90 cyt. ustawy z dnia 4 lipca 1998r. (Art. 1 pkt 40 projektu).

Prawo geologiczne i górnictwo określa, że koszty sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górnictwa ponosi przedsiębiorca (art. 53 ust. 4 tego prawa). Pozostaje to w sprzeczności z późniejszą regulacją zawartą w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415 z późn. zm.) ustanawiającą zasadę, że koszty sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (którego obowiązek sporządzenia wynika z przepisu szczególnego) obciążają budżet państwa, a budżet gminy w zakresie, w jakim plan sporządza się w celu wykonania zadań własnych gminy. Brak jest jakichkolwiek podstaw merytorycznych i formalnych, by w odniesieniu do podmiotów prowadzących działalność regulowaną Prawem geologicznym i górnictwie wspomniana zasada nie miała zastosowania. Dlatego też proponuje się skreślenie w Prawie geologicznym i górnictwie przepisów art. 53 ust. 4 oraz art. 145 (Art. 1 pkt 37 lit. b) oraz pkt 84 projektu).

--

Ponadto proponowany nowy art. 86b (Art. 1 pkt 58 projektu) zmierza do rozstrzygnięcia wątpliwości sprowadzających się do zbiegu Prawa geologicznego i górnictwa z wymaganiami Prawa wodnego (ustawa z dnia 24 października 1974 r., Dz. U. Nr 38, poz. 230 z późn. zm.), polegających na możliwości obciążenia kopalni wydobywanych spod wód zarówno opłatą eksploatacyjną, jak i opłatą za szczególne korzystanie z wód. Wątpliwości te proponuje się przesądzić na rzecz opłaty eksploatacyjnej, m.in. ze względu na partycypację gmin w dochodach z tej opłaty.

Na szczególne podkreślenie zasługuje potrzeba korelacji przepisów Prawa geologicznego i górnictwa z postanowieniami ustawy z dnia ..... - Prawo działalności gospodarczej /Dz. U. Nr ..., poz. ...). Zgodnie z cyt. ustawą koncesja wymagana jest na prowadzenie działalności, której rodzaj jest określony w jej przepisach. Jedynie zakres i warunki wykonywania działalności podlegającej koncesjonowaniu mają określać przepisy odrębnych ustaw - w tym i ustawy - Prawo geologiczne i górnictwo. Dlatego też w projektowanej ustawie proponuje się pełną synchronizację przepisów w niej zawartych, dotyczących koncesjonowania działalności regulowanej Prawem geologicznym i górnictwie, w szczególności poprzez nowe brzmienie art.

15 (Art. 1 pkt 7 projektu) oraz skreślenie - jako zbędnych - przepisów dotyczących niektórych wymagań dotyczących wniosku o udzielenie koncesji (Art. 1 pkt 10 lit. b) projektu), przesłanek i trybu postępowania w sprawie ograniczenia (zmiany) albo cofnięcia koncesji (Art. 1 pkt 17 projektu) - jako dotyczących spraw uregulowanych w cyt. Prawie działalności gospodarczej.

Ponadto, zważywszy iż przepisy cyt. ustawy - Prawo działalności gospodarczej nie regulują spraw związanych z przenoszeniem uprawnień wynikających z decyzji administracyjnych na nowe podmioty, tworzone w ramach przekształceń własnościowych dokonywanych przez przedsiębiorców w rozumieniu Prawa geologicznego i górniczego, projektowana ustawa proponuje unormowanie tej problematyki w przepisach dotyczących koncesjonowania działalności regulowanej Prawem geologicznym i górniczym. Zagadnienia te reguluje proponowany nowy przepis art. 26a. Przeniesienie koncesji spowoduje także przeniesienie praw i obowiązków z innych decyzji wydanych na podstawie tego prawa na inny podmiot. Takie rozwiązanie zagwarantuje ciągłość ruchu zakładu górniczego w warunkach zapewniających bezpieczne warunki pracy w tych zakładach i stały nadzór i kontrolę organów nadzoru górniczego.

4. Pełne dostosowanie przepisów do prawa Unii Europejskiej.

Dyrektywa 94/22/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994r. w sprawie warunków przyznawania i korzystania z koncesji na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów ma na celu zapewnienie niedyskryminowania (równego traktowania) wszystkich podmiotów gospodarczych (krajowych i zagranicznych) w uzyskiwaniu koncesji na w/w działalność. Możliwość ograniczania praw tych podmiotów może nastąpić jedynie ze względu na bezpieczeństwo narodowe.

Uzyskanie wyłącznego prawa do prowadzenia działalności polegającej na poszukiwaniu, rozpoznawaniu i wydobywaniu węglowodorów, poza wyjątkami przewidzianymi w dyrektywie, poprzedzone jest obligatoryjnym przetargiem.

Prawo geologiczne i górnicze nie przewiduje obowiązkowego przetargu w przypadku ubiegania się o ustanowienie użytkowania górniczego, nie stawiając w tym zakresie odmiennych wymagań dla węglowodorów. Biorąc powyższe pod uwagę proponuje się zmianę art. 11 Prawa geologicznego i górniczego w taki sposób, aby przetarg na ustanowienie użytkowania górniczego w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania węglowodorów uczynić obligatoryjnym. W przypadku pozostałych kopalin przetarg byłby - jak do tej pory - fakultatywny (Art. 1 pkt 6 projektu).

Ponadto uwzględniając, że prawo krajów Unii Europejskiej nie zawiera obowiązku zatwierdzania studiów wykonalności (pre-feasibility study, feasibility study), stanowiących odpowiedniki projektu zagospodarowania złoża, ani dokumentacji geologicznych, proponuje się rezygnację z zatwierdzania takich dokumentów (Art. 1 pkt 29 i 38 projektu).

Jednocześnie, w nawiązaniu do powszechnej w tych krajach praktyki kwalifikacji zasobów kopalin, przede wszystkim w oparciu o kryteria techniczne i ekonomiczne, przyjętej deklaratywnie przez Polskę w ramach prac Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ, proponuje się wprowadzenie do ustawy kryteriów ekonomicznych, dotychczas obecnych jedynie śladowo w przepisach wykonawczych, poprzez ustalenie zasady ich określania w koncesji (Art. 1 pkt 15 projektu) i możliwości żądania dostosowania projektu zagospodarowania złoża do warunków koncesji, również w tym zakresie (Art. 1 pkt 38 projektu).

Dyrektywa Rady 92/104/EEC z dnia 3 grudnia 1992r. dotycząca minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu Artykułu 16 /1/ Dyrektywy 89/391/EEC) oraz Dyrektywa Rady 92/91/EEC z dnia 3 listopada 1992r. dot. minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników górnictwa otworowego (jedenasta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu Artykułu 16 /1/ Dyrektywy 89.391/EEC) wprowadzają obowiązek sporządzania i aktualizowania tzw. "dokumentu bezpieczeństwa i zdrowia".

W celu spełnienia tych dyrektyw proponuje się nałożenie na przedsiębiorcę obowiązku oceniania i dokumentowania ryzyka występującego w zakładzie górniczym i stosowania niezbędnych środków profilaktycznych (Art. 1 pkt 49 projektu).

5. Stworzenie jednych organów państwowego nadzoru górniczego zarówno dla kopalni podstawowych jak i pospolitych.

Według stanu prawnego przed dniem 1 stycznia 1999r. istnieje dualizm organów nadzoru górniczego w zależności od rodzaju wydobywanej kopaliny. W odniesieniu do kopalni podstawowych oraz pospolitych wydobywanych na obszarach morskich RP organami tymi są dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych (specjalistycznych urzędów górniczych) oraz Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, a w odniesieniu do kopalni pospolitych organami tymi są wojewodowie i Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Zgodnie z postanowieniami art. 86 pkt 14 ustawy z dnia 27 lipca 1998r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej - w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz.668) organem nadzoru górniczego w odniesieniu do wydobywania kopalni pospolitych - obok ministra właściwego do spraw środowiska i wojewodów - ustanowiony został również starosta. Z przepisów cyt. ustawy wynika także, że są to zadania własne starosty. Ponadto przepisy cyt. ustawy nie określiły zakresu przedmiotowego /właściwości/ starosty jako organu nadzoru górniczego. Zachodzi więc potrzeba poprawienia tych wadliwych regulacji.

W projektowanej ustawie proponuje się ustanowienie jednych organów nadzoru górniczego dla górnictwa wszystkich kopalni i powierzenie tych kompetencji (popularnie mówiąc) urzędom górniczym, które zresztą i tak w obowiązującym stanie prawnym działają w pełnym zakresie jeśli chodzi o wydobywanie kopalni pospolitych z obszarów morskich RP, a ponadto stwierdzają kwalifikacje osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny pospolite, sprawują nadzór i kontrolę nad podmiotami wykonującymi zawodowo czynności ratownictwa górniczego także w zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite, a z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego uzgadniane są granice obszaru i terenu górniczego, również zakładów górniczych wydobywających kopaliny pospolite.

Powierzenie urzędom górniczym w pełni nadzoru i kontroli nad górnictwem kopalni pospolitych uzasadnione jest przede wszystkim koniecznością ujednoczenia form i metod działania organów nadzoru górniczego, przy uwzględnieniu niewątpliwej tezy, że są to zadania z zakresu administracji rządowej, potrzebą stworzenia warunków do faktycznego wykonywania tego nadzoru w odniesieniu do górnictwa kopalni pospolitych, a przede wszystkim specjalistyczną organizacją tych urzędów, zarówno w centrali jak i w terenie.

Zmiany, o których wyżej mowa realizuje przede wszystkim Art. 1 pkt 70 i pkt 71 projektu.

6. Niezbędne wzmocnienie kompetencji organów administracji geologicznej i nadzoru górniczego.

W obecnym stanie prawnym brak jest określenia instrumentów prawnych zapewniających wykonywanie przez organy administracji geologicznej funkcji nadzoru i kontroli nad wykonywaniem prac geologicznych. Dlatego też zachodzi konieczność uzupełnienia Prawa geologicznego i górnictwa w tym zakresie - analogicznie do określonych w art. 113 form działania organów nadzoru górnictwa.

Wspomniana, istotną lukę prawną, wypełnia nowy przepis art. 104a (Art. 1 pkt 68 projektu), który zawiera m.in. podstawę prawną do wydania decyzji nakazującej wstrzymanie prac geologicznych (np. w zakresie poszukiwania i rozpoznawania kopalin prowadzonych bez wymaganej koncesji).

Ponadto usprawnieniu realizacji zadań organów administracji geologicznej w zakresie zadań o charakterze "niewładczym" służyć powinna proponowana możliwość powierzenia przez ministra właściwego do spraw środowiska wykonywania tych zadań nadzorowanej jednostce badawczo-rozwojowej, tj. Państwowemu Instytutowi Geologicznemu w ramach wypełniania zadań państwowej służby geologicznej (Art. 1 pkt 65 lit. c) projektu). Nie ma bowiem przeszkód, by tzw. niewładcze funkcje państwa były realizowane przez podmioty pozostające poza strukturą aparatu państwowego, tym bardziej, iż obecnie większość tych zadań jest już w ten sposób z powodzeniem i systematycznie wykonywana.

Natomiast istotne wzmocnienie kompetencji organów nadzoru górnictwa wyraża się przede wszystkim:

- powierzeniem tym organom nadzoru i kontroli nie tylko nad budową, rozbudową i likwidacją zakładu górnictwa, ale także nad rekultywacją i zagospodarowaniem terenów po działalności górnictwa (Art. 1 pkt 71 lit. a) projektu),
- zwiększeniem uprawnień pracowników organów nadzoru górnictwa w zakresie wstępu nie tylko do zakładów górniczych, ale również do siedzib, obiektów i urządzeń podmiotów zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności ratownictwa górnictwa (Art. 1 pkt 73 projektu). Jest to zresztą zabieg konieczny ze względu na istniejącą w tym zakresie lukę prawną w Prawie geologicznym i górnictwa, gdyż art. 110 tego prawa ustanawia nadzór tych organów nad jednostkami ratownictwa górnictwa w zakresie ich wyposażenia i organizacji, bez zapewnienia prawa wstępu do tych jednostek.

Podobnie do dotychczasowego stanu prawnego, w dziale VI rozdziału 2 przewiduje się uregulowanie w sposób całościowy spraw dotyczących organów nadzoru górnictwa, w tym struktury organizacyjnej, sposobu ich powoływania, kompetencji itp.

Na podkreślenie zasługują propozycje nowych regulacji które dotyczą:

- wprowadzenia kadencyjności funkcji Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego - jako centralnego organu administracji rządowej - organu nadzoru górnictwa, trwającej 6 lat i zasady, że funkcję tę może pełnić ta sama osoba nie dłużej niż przez dwie kolejne kadencje, a także określenia przesłanek wygaśnięcia kadencji (nowe brzmienie art. 107 ust. 3 - 5; Art. 1 pkt 70 projektu),
- określenia przesłanek odwołania Prezesa WUG (nowe brzmienie art. 107 ust. 6; art. 1 pkt 70 projektu).

Propozycje powyższych rozwiązań są wzorowane na regulacjach ustawowych dotyczących innych centralnych organów administracji rządowej, np. Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego - art. 88 Prawa budowlanego w brzmieniu ustalonym w art. 90 pkt 9 cyt. ustawy z dnia 24 lipca 1998r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej - w związku z reformą ustrojową państwa;

- wymienienia podstawowych kompetencji Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w jednym przepisie (nowe brzmienie art. 107 ust. 8; Art. 1 pkt 70 projektu), a w tym nowych zadań w zakresie:

- 1) nadzoru nad jednostkami badawczo-rozwojowymi określonymi w statucie Wyższego Urzędu Górniczego. Dotyczyć to będzie trzech jednostek, a mianowicie Głównego Instytutu Górnictwa, Instytutu Górnictwa Naftowego i Gazownictwa i Instytutu Górnictwa Odkrywkowego "Poltegor-Instytut".

W otoczeniu górnictwa funkcjonują jednostki badawczo-rozwojowe, wyspecjalizowane w dziedzinie badań naukowych, służących rozpoznawaniu stanu i przyczyn zagrożeń naturalnych i technicznych w górnictwie, sposobów ich zwalczania, uczestniczą w procesie certyfikacji maszyn, urządzeń materiałów i sprzętu stosowanych w górnictwie, oceniają prawidłowość rozwiązań technicznych stosowanych w zakładach górniczych.

Jest to problematyka objęta sferą bezpośrednich zainteresowań organów nadzoru górniczego, gdyż pełnią one nadzór i kontrolę nad bezpieczeństwem i higieną pracy oraz bezpieczeństwem pożarowym w zakładach górniczych (art. 109 ust. 1 pkt 1 Prawa geologicznego i górniczego), mogą uczestniczyć w procesie certyfikacji, badają prawidłowość stosowanych lub przewidzianych przez przedsiębiorcę do stosowania rozwiązań technicznych (art. 115 Prawa geologicznego i górniczego), a także Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może w szczególnych przypadkach udzielać zezwolenia na odstępstwo od określonych przepisów bezpieczeństwa i prowadzenia ruchu (Art. 1 pkt 52 projektu).

Powyższe okoliczności w pełni uzasadniają, aby działania wspomnianych jednostek badawczo-rozwojowych poddane były nadzorowi Prezesa WUG i by miał on możliwość oddziaływania na te jednostki przede wszystkim co do kierunku podejmowanych prac naukowych dla poprawy i zapewnienia bezpieczeństwa w górnictwie, -;

- 2) obowiązku opracowywania przewidzianych w Prawie geologicznym i górniczym projektów określonych rozporządzeń Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów. Specyfika występująca w górnictwie, a zwłaszcza zagrożenia naturalne i techniczne powodują, iż przygotowanie projektów aktów wykonawczych do Prawa geologicznego i górniczego dotyczących działalności górniczej wymaga szczególnej wiedzy, zwłaszcza technicznej z wielu dziedzin i praktyki zawodowej bądź bezpośrednio w górnictwie, bądź w nadzorze górniczym. Te okoliczności uzasadniają nałożenie na Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wspomnianego obowiązku.

Rozwiązanie to nie narusza przepisów Konstytucji RP o źródłach prawa, w szczególności art. 92, ustanawiającego zasadę, iż rozporządzenia wykonawcze do ustaw mogą być wydawane tylko przez organy wskazane w Konstytucji. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego - jako centralny organ administracji rządowej - nie

jest organem konstytucyjnym. jednakże zamierzeniem projektowanego rozwiązania nie jest stworzenie podstawy do wydania danego aktu wykonawczego (wydaje go organ konstytucyjny wskazany w upoważnieniu ustawowym), lecz jedynie opracowania jego projektu. Podkreślić należy, że rozwiązanie takie wzorowane jest na licznych przykładach naszego ustawodawstwa, powierzających centralnym organom administracji rządowej przygotowywanie projektów aktów normatywnych w różnych sprawach, np. art. 10 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 88, poz. 400 z późn. zm.) - w brzmieniu nadanym art. 76 pkt 6 cyt. ustawy z dnia 24 lipca 1998r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej - w związku z reformą ustrojową państwa, art. 33b i 33c ustawy z dnia 26 października 1995r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 133, poz. 654 z późn. zm.) - w brzmieniu ustalonym art. 69 pkt 6 cyt. ustawy z 24 lipca 1998r. art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. Nr 118, poz.754 i Nr 141, poz. 945).

Wyżej przedstawiony zestaw propozycji nowelizacyjnych zmierza do zapewnienia sprawnego i przede wszystkim skuteczniejszego działania organów nadzoru górniczego w celu zapewnienia bezpiecznych warunków pracy w górnictwie, racjonalnego wykorzystania zasobów złóż kopalin i ochrony środowiska w procesie eksploatacyjnym.

7. Wzmoczenie ochrony złóż kopalin.

Projektowana ustawa zawiera propozycje zmian i uzupełnień koniecznych do zapewnienia skutecznej ochrony nieodtwarzalnych zasobów naturalnych. Służyć temu mają następujące regulacje:

- wprowadzenie zasady, iż kryteria bilansowości złóż kopalin określone zostaną w drodze normatywnej w miejsce dotychczasowego ich określania przez przedsiębiorcę (Art. 1 pkt 34 projektu),
- wprowadzenie obowiązku sporządzania projektu zagospodarowania złoża przed uzyskaniem koncesji oraz przedstawiania tego projektu wraz z wnioskiem o udzielenie koncesji, jako podstawy ustalenia warunków gospodarki złożem (Art. 1 pkt 12 lit. b) projektu),
- wprowadzenie zasady określania w koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża ogólnych kryteriów ustalania zasobów złoża kopaliny możliwych do wydobycia i minimalnego stopnia ich wykorzystania (Art. I pkt 15 lit. a) projektu),
- nałożenie na przedsiębiorcę likwidującego zakład górniczy obowiązku takiego zabezpieczenia części niewykorzystanego złoża kopaliny, aby późniejsze jej wydobywanie było technicznie możliwe i ekonomicznie uzasadnione (Art. I pkt 53 lit. b) projektu).

Szczególnie ostatnie z w/w rozwiązań ma bardzo istotne znaczenie w związku z zamierzoną i konieczną restrukturyzacją górnictwa, przy której realizacji może nastąpić zamknięcie dostępu do niewykorzystanych zasobów złóż kopalin.

8. Wyeliminowanie błędnych rozwiązań lub wprowadzenie nowych rozwiązań wynikających z doświadczeń prawie pięcioletniego stosowania omawianego prawa.

Uzasadnienia w tym zakresie wymagają zwłaszcza następujące propozycje zmian:

- ustawowe definicje prac geologicznych oraz robót geologicznych (art. 6 pkt 2 i pkt 3 Prawa geolog. i górn.) ze względu na wadliwą redakcję wywołują wątpliwości co do zakresu przedmiotowego tych pojęć, a w konsekwencji co do zakresu przedmiotowego całej ustawy - Prawo geologiczne i górnicze: zachodzi więc konieczność precyzyjnego określenia tych pojęć i wyłączenie z zakresu tego prawa prac wykonywanych na małych głębokościach i w sposób nie powodujący istotnych zagrożeń (Art. 1 pkt 4 projektu),
- skreślenie art. 10 ust. 3 jest uzasadnione tym, że w dotychczasowym stanie prawnym powstawał niesłychanie trudny problem losu użytkownika górniczego, którym uprawniony (użytkownik górniczy) rozporządził przed upływem terminu, na który wydana została koncesja. Pociągało to za sobą utratę mocy użytkownika górniczego. Udzielenie koncesji było zatem wyłącznie niezbędną przesłanką powstania użytkownika górniczego. Czas istnienia tego prawa powinien być zatem zależny w zasadzie wyłącznie od woli stron (Skarbu Państwa, użytkownika górniczego). Przesłanki przedterminowego wygaśnięcia użytkownika górniczego powinny natomiast być ustalone umową (Art. 1 pkt 5 projektu),
- w obowiązującym stanie prawnym nie istnieje pojęcie "administratora wód". Dla zapewnienia zgodności działalności w zakresie wydobywania kopalin spod wód śródlądowych wystarczające powinno być uzgodnienie koncesji z organem właściwym do udzielenia pozwolenia wodnoprawnego (Art. 1 pkt 8 lit. a) projektu),
- celem jest stworzenie możliwości uzgodnienia koncesji na wydobywanie kopalin w sytuacji, gdy obszar zamierzonej działalności nie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, poprzez odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów o ustalaniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (Art. 1 pkt 8 lit. b) projektu),
- dotychczasowy model tzw. "koncesji łącznej" (art. 24 Prawa geologicznego i górniczego) nie korespondował ani z oczekiwaniami inwestorów, ani z potrzebami w zakresie racjonalnej gospodarki złożami kopalin. Wystarczające gwarancje dla inwestorów, którzy rozpoznali i udokumentowali złoża kopalin, dają przepisy o pierwszeństwie do uzyskania użytkownika górniczego. O ile natomiast inwestor spełni wszystkie wymagania określone ustawą, organ koncesyjny nie ma podstaw do odmowy udzielenia mu koncesji. W konsekwencji skreślono przepis art. 24 Prawa geologicznego i górniczego (Art. 1 pkt 14 projektu),
- w warunkach gospodarki rynkowej zachodzi potrzeba stworzenia możliwości przenoszenia koncesji na inny podmiot, a także praw i obowiązków wynikających z innych decyzji wydanych na podstawie Prawa geologicznego i górniczego. Ma to istotne znaczenie dla zapewnienia utrzymania ciągłości ruchu zakładu górniczego - koniecznego ze względów bezpieczeństwa. Dlatego też proponuje się dodanie nowego art. 26a (Art. 1 pkt 16 projektu),
- na tle działań restrukturyzacyjnych w górnictwie węglowym, szczególnie zmierzających do likwidacji zakładów górniczych, występuje dość ostro problem znalezienia środków finansowych na pokrycie kosztów fizycznej likwidacji zakładów górniczych. Obowiązek tej likwidacji spoczywa na przedsiębiorcy i on też powinien mieć środki na ten cel.

gromadzone przez cały czas prowadzenia działalności. Dlatego też proponuje się dodanie nowego art. 26c, który nakłada na przedsiębiorcę górniczego obowiązek tworzenia funduszu likwidacyjnego (Art. 1 pkt 16 projektu).

- w aktualnym stanie prawnym upadłość przedsiębiorcy skutkuje wygaśnięciem koncesji (art. 28 ust. 1 Prawa geologicznego i górniczego), a w konsekwencji prawa użytkowania górniczego (art. 10 ust. 3 Prawa górniczego i geologicznego).
- Brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia do tego, aby upadłość przedsiębiorcy skutkowałą wygaśnięciem koncesji na działalność regulowaną Prawem geologicznym i górniczym. W szczególności upadłość przedsiębiorcy nie może go zwalniać z wykonania obowiązków przewidzianych w tym prawie w zakresie bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa zakładu górniczego i jego załogi czy ochrony środowiska, w tym zasobów złoża kopaliny. Te względy oraz oczywiste potrzeby obrotu uzasadniają skreślenie upadłości z katalogu przyczyn skutkujących wygaśnięciem koncesji.
- Równocześnie proponuje się uzupełnienie tego przepisu przez ustanowienie uprawnienia organu koncesyjnego do ograniczenia zakresu koncesji, bądź do nałożenia na przedsiębiorcę dodatkowych obowiązków (bez odszkodowania) w razie jego upadłości. (Art. 1 pkt 18 projektu),
- obecnie obowiązujący przepis art. 29 Prawa geologicznego i górniczego dotyczący sytuacji, w której doszło do utraty mocy koncesji (cofnięcia albo wygaśnięcia) w obecnym brzmieniu wywołuje istotne wątpliwości interpretacyjne. Posługuje się bowiem pojęciem "przedsiębiorcy" - mimo, iż podmiot, który utracił koncesję, nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 6 pkt 6 tego prawa. Ponadto nie jest określony zakres obowiązków takiego podmiotu oraz który organ powinien sprawować nadzór i kontrolę nad tym podmiotem. Proponowana zmiana brzmienia ust. 1 oraz dodanie nowego ust. 4 pozwoli na traktowanie takiego podmiotu tak jak przedsiębiorcy, tj. podmiotu posiadającego koncesję. Zmiana ta ma zatem na celu usunięcie wadliwości interpretacyjnych dotychczasowej regulacji oraz wypełnienie istniejącej luki prawnej (Art. 1 pkt 19 lit. a) projektu),
- proponowana zmiana w art. 39 zmierza do usunięcia luki prawnej polegającej na braku normy, która określałaby jednoznacznie zakres obowiązywania rygorów dot. prowadzenia prac geologicznych (przepisów Działu II rozdz. 1 Prawa geologicznego i górniczego) przy wykonywaniu takich prac w ruchu zakładu górniczego bądź w związku z tym ruchem. Projektowana zmiana, tj. dodanie ust. 2, ma na celu jednoznaczne wyłączenie stosowania tych przepisów w ruchu zakładu górniczego (Art. 1 pkt 26 projektu),
- proponowana zmiana w art. 47 zmierza do wyeliminowania ingerencji w trybie administracyjnym organów administracji geologicznej w obrót informacją geologiczną z równoczesnym zapewnieniem Skarbowi Państwa ustawowego prawa do tych informacji (art. 1 pkt 33 projektu);
- koniecznym jest wprowadzenie zmiany kryterium zezwalającego radzie gminy na odstępianie od obowiązku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego. W miejsce przewidzianego w art. 53 ust. 6 Prawa geologicznego i górniczego kryterium braku przewidywanych wpływów działalności w zakresie wydobywania tylko kopaliny pospolitych proponuje się wprowadzić kryterium wielkości wpływów takiej działalności - bez względu na rodzaj wydobywanej kopaliny (art. 1 pkt 37 lit. c) projektu),

- konieczne jest usunięcie istniejącego w art. 75 ust. 2 Prawa geologicznego i górniczego oczywistego błędu prawnego, polegającego na tym, że organ nadzoru górniczego obowiązany jest uzgadniać decyzję dotyczącą organizacji i wyposażenia ratownictwa górniczego przedsiębiorcy z podmiotem gospodarczym (Centralną Stacją Ratownictwa Górniczego), który równocześnie podlega nadzorowi i kontroli sprawowanej przez tenże organ nad tzw. jednostkami ratownictwa górniczego (Art. 1 pkt 51 projektu),
- proponowana zmiana treści art. 84 ma na celu jednoznaczne ustawowe określenie obciążeń finansowych przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność w zakresie wydobywania kopalin i wyeliminowanie elementu uznaniowości organów koncesyjnych w tym zakresie. Wyraża się to w szczególności w propozycji kwotowego ustalenia stawek opłaty eksploatacyjnej, których maksymalna granica określona jest w przepisie ustawowym, rezygnacji z możliwości podwyższania albo obniżania opłaty eksploatacyjnej, a także ustanowienie zasady, że należna opłata eksploatacyjna, wg jasno określonych reguł, jest obliczana i uiszczana przez przedsiębiorcę. Proponuje się także, aby stawki opłaty ustalone były w drodze aktu wykonawczego, gdyż przy stawkach kwotowych koniecznym jest zapewnienie możliwości dokonywania zmian ich wysokości bez potrzeby nowelizacji ustawy /Art. 1 pkt 54 projektu/.
- w związku z postulatami sądów powszechnych, zgłaszanymi w związku z wątpliwościami przy orzekaniu w sprawach o naprawienie szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego na tle przepisów zawartych w Prawie geologicznym i górnicznym, zachodzi konieczność dokonania zmian w niektórych przepisach, a to w szczególności określających sposób naprawienia szkód w gruntach rolnych i leśnych.
- Przewidziana w art. 94 ust.3 rekultywacja gruntów rolnych i leśnych, jako sposób naprawienia szkody, nie zawsze powoduje przywrócenie gruntów do stanu poprzedniej użyteczności, a często zdarza się, że rażąco przekracza wielkość poniesionej szkody, a niekiedy i wartość całego gruntu. Dlatego celowym jest, aby do naprawienia szkody stosować zasady odnoszące się do pozostałych nieruchomości (Art. 1 pkt 60 projektu).
- Równocześnie jednak zachodzi konieczność rozstrzygnięcia zbiegu obowiązków przedsiębiorcy, wynikających z zasad odpowiedzialności za szkody w gruntach rolnych i leśnych określonych w Prawie geologicznym i górnicznym, z obowiązkami - ustalonymi w trybie administracyjnym - wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późn. zm.), w taki sposób, aby ten dualizm obowiązków usunąć (Art. 1 pkt 61 projektu),
- w obecnym stanie prawnym sądowe dochodzenie roszczeń o naprawę szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego. Ugoda, o której mowa w art. 97 ust. 2 Prawa geologicznego i górniczego jest ugodą pozasądową i nie stanowi tytułu egzekucyjnego, któremu sąd mógłby nadać klauzulę wykonalności. Poszkodowany nie może się zatem domagać przymusowej realizacji obowiązku wynikającego z ugody. Dlatego też, w przypadku nie wywiązania się przedsiębiorcy z warunków ugody, dochodzić będzie do dodatkowego procesu sądowego. Tylko ugody sądowe i orzeczenia sądowe stanowią tytuł egzekucyjny i po nadaniu klauzuli wykonalności mogą być realizowane w drodze przymusowej w postępowaniu egzekucyjnym (art. 777 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego). Dlatego też proponuje się uzupełnienie istniejącej w tym względzie luki prawnej, przez ustanowienie zasady, że ugoda stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu Kpc i poddanie jej egzekucji sądowej.

Wzmocni to pozycję poszkodowanego w stosunku do przedsiębiorcy (Art. 1 pkt 63 lit. b) projektu.

- propozycja zmiany w art. 103 (Art. 1 pkt 66 projektu) zawiera ustawowe określenie kompetencji organów administracji geologicznej, w miejsce dotychczasowego określania kompetencji w drodze aktu wykonawczego.
- koniecznym uzupełnieniem istniejącej luki prawnej są propozycje zmian w przepisach karnych, zawartych w Prawie geologicznym i górnictwem, a to w art. 125, w tym kierunku, aby odpowiedzialnością objąć także osoby, które w ruchu zakładu górnictwa wykonują czynności bez posiadania szczególnych kwalifikacji wymaganych prawem (Art. 1 pkt 80 projektu) oraz aby dodać nowy przepis art. 126a przewidujący odpowiedzialność za niewykonanie decyzji organu administracji geologicznej oraz organu nadzoru górnictwa, wydanych na podstawie art. 104a ust. 1 bądź art. 113 ust. 1 (Art. 1 pkt 81).
- proponuje się jednoznaczne wskazanie, że wynikające z przepisów Prawa geologicznego i górnictwa zadania starostów, jako organów koncesyjnych i organów administracji geologicznej, są zadaniami z zakresu administracji rządowej. Brak jest bowiem merytorycznego uzasadnienia, by te zadania były zadaniami własnymi starostów. Regulacja ta zawarta jest w propozycji w art. 103a (Art. 1 pkt 67 projektu).
- W konsekwencji proponuje się także, aby w sprawach z zakresu zadań wykonywanych na podstawie Prawa geologicznego i górnictwa przez starostę organem nadrzędnym w stosunku do starosty był wojewoda (art. 103a ust. 4 - Art. 1 pkt 67 projektu).
- w art. 2 projektu proponuje się wprowadzenie zmiany w ustawie o ochronie i kształtowaniu środowiska polegający na jednoznacznym określeniu przeznaczenia dochodów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pochodzących z opłat, o których mowa w art. 84, art. 85 i art. 85a (w brzmieniu proponowanym w Art. 1 pkt 54, 55 i 56 projektu),
- w art. 3 projektu proponuje się wprowadzenie zmiany w ustawie o jednostkach badawczo-rozwojowych dającej podstawę prawną do sprawowania nadzoru przez organ nadzoru górnictwa (Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego) nad jednostkami badawczo-rozwojowymi zajmującymi się problematyką górnictwa,
- w art. 4 projektu proponuje się wprowadzenie zmiany w art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o działalności gospodarczej z uwagi na to, że w projektowanej ustawie zmienia się zakres przedmiotowy koncesjonowania (art. 1 pkt 7 projektu). Wprawdzie wkrótce spodziewane jest uchwalenie ustawy Prawo działalności gospodarczej, ma ona jednak wejść w życie dopiero po upływie roku od dnia ogłoszenia, a więc później niż nowelizacja Prawa geologicznego i górnictwa. W tej sytuacji konieczna jest zmiana obowiązującej ustawy o działalności gospodarczej, gdyż zapewni ona spójność przepisów o działalności gospodarczej z Prawem geologicznym i górnictwem.
- w art. 5 i 6 projektu proponuje się zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych polegające na skreśleniu przepisów stanowiących, że podstawę opodatkowania stanowi dochód po odliczeniu kwot, o które zgodnie z Prawem geologicznym i górnictwem została obniżona podstawowa opłata eksploatacyjna za wydobywanie kopalin, a także na skreśleniu

przepisów stanowiących, że kwoty o które została podwyższona opłata eksploatacyjna nie są kosztami uzyskania przychodów.

- Powyższe zmiany są konsekwencją zniesienia w Prawie geologicznym i górnictwie instytucji obniżania albo podwyższania opłaty eksploatacyjnej (nowe proponowane brzmienie art. 84 - Art. 1 pkt 54 projektu).

8. Skutki finansowe dla budżetu państwa proponowanych zmian w Prawie geologicznym i górnictwie.

Dla skutków finansowych dla budżetu państwa znaczenie bezpośrednio lub pośrednio mogą mieć cztery istotne sprawy wynikające z projektowanych zmian w ustawie - Prawo geologiczne i górnictwo. Są to:

- 1) wyłączenie z zakresu przedmiotowego Prawa geologicznego i górnictwa działalności w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania surowców mineralnych znajdujących się w odpadach po robotach górniczych oraz po procesach wzbogacania kopalin. Według dotychczasowego stanu prawnego była to działalność podlegająca koncesjonowaniu. Z tytułu udzielenia koncesji na tę działalność pobierana była opłata skarbowa za udzielenie koncesji. Zgodnie z przepisami cyt. ustawy - Prawo o działalności gospodarczej - w dalszym ciągu dla tej działalności pozostaje wymóg uzyskania koncesji, a zatem w tym zakresie omówiona zmiana nie spowoduje skutków dla dochodów budżetu państwa z tytułu opłat skarbowych.

Przedsiębiorca prowadzący omawianą działalność był zobowiązany do uiszczenia opłaty eksploatacyjnej, której wysokość zależała od ilości i rodzaju wydobytego surowca i stawki opłaty eksploatacyjnej. Opłaty te nie stanowiły dochodu skarbu państwa, lecz dochód - w 40% Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i w 60% dochód gminy (gmin) - na terenie której działalność była prowadzona (dotychczasowy art. 84 i 86 Prawa geologicznego i górnictwa).

Proponowana zmiana dotycząca wyłączenia z zakresu przedmiotowego omawianej działalności spowoduje, że dochody NFOŚiGW oraz właściwej gminy będą mniejsze. Stopień zmniejszenia dochodów będzie nieznaczny, ponieważ działalność ta w okresie obowiązywania ustawy była prowadzona w skali kraju w bardzo ograniczonym zakresie.

Z wyliczeń przeprowadzonych na podstawie decyzji organów koncesyjnych (województw) wynika, że w roku 1998 (łącznie z czterech kwartałów) wpływy z opłat eksploatacyjnych wynoszą: dla NFOŚiGW - ok. 48.000 zł., natomiast dla gmin - ok. 72.000 zł.;

- 2) zniesienie instytucji podwyższenia albo obniżenia opłaty eksploatacyjnej (dotychczasowy art. 84 ust.6-8 Prawa geologicznego i górnictwa) - podobnie jak w sytuacji omówionej w pkt 1 - nie spowoduje bezpośrednich skutków dla budżetu państwa, a dla NFOŚiGW i budżetów właściwych gmin będą one nieznaczne.

Rada Ministrów określając kwotowe stawki opłat będzie kierowała się zasadą, aby zachować sumaryczne wpływy z opłat eksploatacyjnych dla NFOŚiGW oraz wszystkich gmin na dotychczasowym poziomie;

- 3) możliwość powierzania przez ministra właściwego do spraw środowiska - Państwowemu Instytutowi Geologicznemu wykonywania zadań państwowej służby

geologicznej, nie spowoduje dodatkowych wydatków budżetu państwa, ponieważ działalność ta jest obecnie realizowana i będzie finansowana z tych samych źródeł:

- 4) zwiększenie zadań urzędów górniczych (jedne organy nadzoru górniczego).

W porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym, zadania urzędów górniczych zwiększą się o:

- a) przejęcie nadzoru i kontroli nad:
  - zakładami górniczymi wydobywającymi kopaliny pospolite /1996 zakładów działających w 1998r. na obszarze całego kraju/.
  - wykonywaniem części robót geologicznych.
- b) ustanowieniem nadzoru i kontroli nad wykonywaniem obowiązków zakładów górniczych w zakresie rekultywacji i zagospodarowania terenów po działalności górniczej,
- c) przejęcie nadzoru nad jednostkami badawczo-rozwojowymi zajmującymi się problematyką górnictwa,
- d) obowiązek opracowywania projektów aktów wykonawczych do ustawy - Prawo geologiczne i górnicze.

Jest rzeczą oczywistą, że zwiększenie kompetencji urzędów górniczych, a zwłaszcza przejęcie nadzoru dodatkowo nad 1996 zakładami górniczymi wydobywającymi kopaliny pospolite na obszarze całego kraju oznaczać będzie istotne, realne zwiększenie bieżących zadań tych urzędów, w szczególności zaś – jeżeli ma to być działalność rzetelna i skuteczna – wiązać się to będzie z koniecznością wykonywania bieżących inspekcji tych zakładów. Dlatego też niezbędnym będzie zwiększenie ilości etatów pracowników inspekcji technicznych w okręgowych urzędach górniczych o 73,5 etatu, co w konsekwencji zwiększy również wydatki pozapłacowe i spowoduje potrzeby dodatkowego wyposażenia urzędów górniczych, co zamknie się globalną kwotą 3 936 000 zł. w 2000r..

Proponowane w projektowanej ustawie zmiany w zakresie zadań urzędów górniczych polegają głównie na przeniesieniu kompetencji wojewodów i starostów oraz Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w zakresie nadzoru górniczego nad wydobywaniem kopaliny pospolitych do właściwości urzędów górniczych.

Należy mieć na względzie, że Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, w obowiązującym stanie prawnym, działa w zakresie nadzoru górniczego w odniesieniu do wydobywania kopaliny pospolitych jako organ II instancji. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w kompetencję tę został wyposażony po wejściu w życie ustawy Prawo geologiczne i górnicze dnia 2 września 1994r., jednakże nie otrzymał on wówczas etatów ani środków finansowych na wykonywanie nowych zadań. Kompetencje te zatem wykonywane są w ramach posiadanych etatów przeznaczonych na inne zadania. W tej sytuacji Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nie może przekazać środków finansowych ani etatów na nowe zadania przewidziane w projekcie ustawy dla urzędów górniczych.

Koszty związane ze zmianami w zakresie zadań urzędów górniczych powinny zostać sfinansowane w drodze przeniesienia etatów i środków z urzędów wojewódzkich i urzędów starostów do Wyższego Urzędu Górniczego.

Dofinansowanie z budżetu państwa mogłoby dotyczyć jedynie wydatków na wynagrodzenia, wynikających z różnicy w poziomie wynagrodzeń pracowników realizujących te zadania w chwili obecnej i pracowników urzędów górniczych.

Podkreślić należy, że termin wejścia w życie projektowanej ustawy przewidziany jest na dzień 1 stycznia 2000r.

Dlatego też nie przewiduje się wspomnianego przeniesienia etatów i środków w trybie wykonania budżetu, a zatem proponowane zmiany nie powinny spowodować dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Przeniesienie etatów i środków zostanie dokonane w trakcie opracowywania projektu ustawy budżetowej na rok 2000.

Projekt uzyskał pozytywną wstępną ocenę co do zgodności z wymaganiami Unii Europejskiej.

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. SEKRETARZA

Paweł Samecki

Podsekretarz Stanu

Skr.Min.PS / 21/16 / 199 /DHPiST/el

Warszawa, 27.09.1999

Pan

Aleksander Proksa

Sekretarz Rady Ministrów

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym nowym tekstem projektu ustawy o zmianie ustawy-Prawo geologiczne i górnictwo (pismo nr RM-10-75-99) uprzejmie informuję, że opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej została wyrażona pismem z dnia 2 września 1998r. (pismo nr Sekr.Min.MKF/271/98).

Zmiany wprowadzone do nowego tekstu projektu nie zmieniają konkluzji opinii.

W załączeniu przekazuję kopię opinii.

Z poważaniem

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Tadeusz Bachleda-Curuś

Podsekretarz Stanu

Ministerstwa Ochrony Środowiska

Zasobów Naturalnych i Leśnictwa

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
p.o. sekretarza

Paweł Samecki
PAWEŁ SAMECKI
Podsekretarz Stanu

URZĄD KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

Al. Ujazdowskie 9, 00-918 Warszawa tel. 694-75-42, fax 625-03-80

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. SEKRETARZA

Maria Karasińska - Fendler

Podsekretarz Stanu

Sekt.Min.MKF / 271 / 98 /

Warszawa, 2. 03. 98 r.

Pan
Jan Szyszko
Minister Ochrony Środowiska,
Zasobów Naturalnych
i Lesnictwa

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez p.o. Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Marie Karasińska-Fendler, działająca z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedstawionym ustawy (pismo nr DP 0210/144/98/BR) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

I. Przedłożony projekt ustawy wprowadza zmiany do ustawy - Prawo geologiczne i górnicze. Celem projektowanej regulacji jest dostosowanie przepisów prawnych obowiązujących w tej dziedzinie do wymagań Konstytucji oraz reformy administracji rządowej i samorządowej. Założeniem twórców projektu nowelizacji ustawy jest również pełne dostosowanie prawa geologicznego i górniczego do norm prawnych obowiązujących w Unii Europejskiej.

II. W prawie Unii Europejskiej regulowane są zasady przyznawania i korzystania z koncesji na poszukiwanie, badanie i produkcje węglowodorów. Stanowi o tym Dyrektywa Rady 94/22/WE z 30 maja 1994 r. w sprawie warunków przyznawania i korzystania z koncesji na poszukiwanie, badanie i produkcje węglowodorów (Dz.Urz.WE nr L 164, 30.06.94). Art. 2 w.w. dyrektywa

zeczwała państwom członkowskim na określenie obszarów w obrębie ich terytoriów, które mają być dostępne dla prowadzenia działań związanych z poszukiwaniem, badaniem i produkcją węglowodorów. Państwa członkowskie mają ponadto zapewnić, że nie będzie dyskryminacji podmiotów odnośnie dostępu do podejmowania tej działalności. Zgodnie z art. 3 Dyrektywy Rady 94/22/WE państwa członkowskie zobowiązane są do uwzględnienia w regulacjach krajowych, że poza wyjątkami, o których mowa w art.3 pkt.3, koncesje będą przyznawane zgodnie ze specjalną procedurą, bazującą na procedurze przetargowej. Projekt ustawy, nowelizując art. 11 wprowadza przepis, zgodnie z którym, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej, ustanowienie użytkowania górniczego może być poprzedzone przetargiem. Ustanowienie użytkowania górniczego obejmującego poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych, a także metanu z węgla kamiennego poprzedza się obligatoryjnym przetargiem. Projektowana regulacja jest zgodna z Dyrektywą Rady 94/22/WE.

III. Art. 68 Układu Europejskiego zobowiązuje Polskę do zbliżania istniejącego i przyszłego ustawodawstwa do uregulowań istniejących w Unii Europejskiej. Harmonizacja polskich przepisów dotyczących środowiska naturalnego, w tym zasad korzystania z jej zasobów naturalnych, zostały potraktowane w Art. 69 Układu jako jedno z zadań priorytetowych. Przedłożony projekt uwzględnia postanowienia Układu Europejskiego.

W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górniczne jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem, *à m'excellence*

Magdalena

Magdalena Jankowska

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

**Rozporządzenie
PREZESA RADY MINISTRÓW
z dnia**

w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu.

Na podstawie Art. 107 ust. 10 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. - Prawo geologiczne i górnicze /Dz.U. Nr 27, poz.96, z 1996r. Nr 106, poz.496 z 1997r. Nr 88, poz.554, Nr 111, poz.726, Nr 133, poz.885, z 1998r. Nr 106, poz.668 oraz z ....r. Nr ..., poz. .../ zarządza się, co następuje:

§ 1.

Wyższemu Urzędowi Górniczemu nadaje się statut stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

**PREZES
RADY MINISTRÓW**

STATUT WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

§ 1.

Wyższy Urząd Górniczy, zwany dalej "Urzędem", jest urzędem administracji rządowej obsługującym Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, zwanego dalej "Prezesem Urzędu", działającym pod jego bezpośrednim kierownictwem.

§ 2.

Siedziba Urzędu jest Miasto Katowice.

§ 3.

1. Prezes Urzędu kieruje Urzędem przy pomocy dwóch wiceprezesów, Dyrektora Generalnego oraz kierowników komórek organizacyjnych wymienionych w § 5.
2. Prezes Urzędu może upoważnić osoby, o których mowa w ust.1, a także innych pracowników Urzędu do podejmowania decyzji w określonych sprawach, w jego imieniu.

§ 4.

W zależności od potrzeb Prezes Urzędu może powoływać komisje, rady lub zespoły jako organy pomocnicze lub opiniodawczo - doradcze o charakterze stałym lub doraźnym, określając ich nazwę, skład osobowy, cel powołania, organizację oraz zakres i tryb działania.

§ 5.

1. W skład Urzędu wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- 1) Gabinet Prezesa,
- 2) Departament Prawny,
- 3) Departament Górnictwa,
- 4) Departament Energomechaniczny,
- 5) Departament Ochrony Środowiska, Gospodarki Złożem i Nadzoru Budowlanego,
- 6) Departament Ochrony Zdrowia i Warunków Pracy,
- 7) Departament Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą,
- 8) Biuro Kadr,
- 9) Biuro Administracyjno-Budżetowe.

2. Organizację wewnętrzną i szczegółowy zakres zadań komórek organizacyjnych oraz tryb pracy Urzędu określa regulamin organizacyjny, nadany przez Prezesa Urzędu na wniosek Dyrektora Generalnego.

3. W regulaminie, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może ustalić zakresy czynności osób wymienionych w § 3 ust. 2, z wyłączeniem Dyrektora Generalnego.

4. Spory kompetencyjne pomiędzy komórkami, o których mowa w ust. 1 oraz osobami określonymi w ust. 3 rozstrzyga Prezes Urzędu.

§ 6.

1. W Urzędzie działa, jako jednostka wyodrębniona, gospodarstwo pomocnicze pod nazwą "Zakład Obsługi Gospodarczej Wyższego Urzędu Górniczego".

2. Nadzór zwierzchni nad gospodarstwem pomocniczym, o którym mowa w ust.1, sprawuje Dyrektor Generalny.

3. Organizację wewnętrzną, szczegółowy zakres zadań oraz tryb pracy gospodarstwa pomocniczego określają odrębne przepisy oraz regulamin wewnętrzny zatwierdzony przez Dyrektora Generalnego.

§ 7.

1. Prezesowi Urzędu podlegają dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych.

2. Siedziby i właściwość urzędów, o których mowa w ust.1 określają odrębne przepisy.

3. Urząd prowadzi sprawy kadrowe okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych oraz sprawy planowania i wykonania budżetu tych urzędów.

§ 8.

Prezes Urzędu sprawuje nadzór nad następującymi jednostkami badawczo-rozwojowymi w dziedzinie górnictwa:

- 1) Główny Instytut Górnictwa w Katowicach,
- 2) Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa w Krakowie,
- 3) Instytut Górnictwa Odkrywkowego "Poltegor-Instytut" we Wrocławiu.
- 4) Centrum Badawczo-Projektowe Miedzi „CUPRUM” Sp. z o.o. we Wrocławiu

§ 9.

Urząd prowadzi obsługę organizacyjną i administracyjną sekretariatu Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego Światowego Kongresu Górniczego.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji z art. 107 ust. 10 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. - Prawo geologiczne i górnictwo (Dz.U. Nr 27, poz. 96 z późn. zm.) w brzmieniu ustalonym w art. 1 pkt 73 ustawy z dnia ..... o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnictwo (Dz.U. Nr ... poz....). Na mocy tego przepisu Prezes Rady Ministrów został upoważniony do nadania, w drodze rozporządzenia, statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu oraz określenia w statucie struktury organizacyjnej Urzędu i jego siedziby, a także określenia nadzorowanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego jednostek badawczo-rozwojowych w dziedzinie górnictwa.

Projektowane rozporządzenie zastąpi rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1994r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (Dz.U. Nr 92, poz. 429), które na mocy art. 11 ustawy z dnia ..... o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnictwo (Dz.U. Nr ... poz....) zachowa swą moc do czasu wydania projektowanego rozporządzenia.

Projektowany statut stanowi załącznik do rozporządzenia.

W § 1 projektu statutu Urząd określany jest jako urząd administracji rządowej, obsługujący Prezesa Urzędu, działający pod bezpośrednim jego kierownictwem.

W ramach określenia struktury organizacyjnej Urzędu, projekt statutu przewiduje:

1. określenie komórek organizacyjnych wchodzących w skład Urzędu, z tym że proponowane nazwy komórek merytorycznych odpowiadają generalnie, zadaniom organów nadzoru górnictwa (§ 5 ust. 1). Przewiduje także, iż organizację wewnętrzną i szczegółowy zakres zadań komórek organizacyjnych oraz tryb pracy Urzędu określi regulamin organizacyjny, nadany przez Prezesa Urzędu na wniosek Dyrektora Generalnego (§ 5 ust. 2),
2. powołanie wyodrębnionej jednostki organizacyjnej - gospodarstwo pomocnicze pod nazwą "Zakład Obsługi Gospodarczej Wyższego Urzędu Górniczego, której organizację wewnętrzną, szczegółowy zakres zadań oraz tryb pracy określają przepisy ustawy z dnia 26 listopada 1998r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155, poz. 5773).

Zgodnie z dyspozycją art. 107 ust. 10 Prawa geologicznego i górnictwa projektowane rozporządzenie ustala w statucie siedzibę Urzędu, przewidując że stanowi ją Miasto Katowice, które jest siedzibą Urzędu tradycyjnie od kilkudziesięciu lat. Wyższy Urząd Górniczy w Katowicach utworzony został rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 1922r. (Dz.U. R.P. Nr 50, poz. 444).

W ramach określenia zasad kierowania Urzędem projekt statutu Urzędu przewiduje kierowanie Urzędem przez Prezesa, przy pomocy dwóch wiceprezesów, Dyrektora Generalnego i kierowników komórek organizacyjnych.

W celu usprawnienia procesu kierowania Urzędem projekt przewiduje, możliwość upoważnienia przez Prezesa Urzędu - Wiceprezesów Urzędu, Dyrektora Generalnego oraz kierowników komórek organizacyjnych, a także innych pracowników Urzędu do podejmowania decyzji w określonych sprawach, w jego imieniu (§ 3 ust. 2),

Nadto projekt statutu przewiduje możliwość powoływania przez Prezesa Urzędu komisji, rad lub zespołów będących organami pomocniczymi lub opiniodawczo-doradczymi o charakterze stałym lub doraźnym. W aktach prawnych powołujących te organy Prezes Urzędu określi ich nazwy, składy osobowe, cel powołania, organizację oraz zakres i tryb działania.

Zgodnie z art. 107 ust. 8 pkt 2 i art. 108 ust. 1 i 3 Prawa geologicznego i górnictwa w brzmieniu ustalonym nowelizowaną ustawą Prezes Wyższego Urzędu Górniczego nadzoruje podległe mu organy nadzoru

górnictwa - dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych. Te organy zadania swe wykonują przy pomocy okręgowych (specjalistycznych) urzędów górniczych. Dlatego też w § 7 projektu statutu przewiduje się prowadzenie w Wyższym Urzędzie Górniczym spraw kadrowych okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych oraz planowanie i wykonanie budżetu tych urzędów. Taki sposób organizacji pracy wynika między innymi z faktu, że ustawy budżetowe uchwalane na kolejne lata, w części 53 budżetu państwa obejmują środki finansowe dla Wyższego Urzędu Górniczego, łącznie z jednostkami podległymi tj. oug i urzędami specjalistycznymi. Ponadto w Urzędzie w sposób scentralizowany prowadzone są akta osobowe zarówno pracowników Wyższego Urzędu Górniczego, jak też okręgowych urzędów górniczych.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 109 ust. 8 pkt 4 Prawa geologicznego i górniczego w brzmieniu ustalonym cyt. ustawą Prezes Urzędu nadzoruje jednostki badawczo-rozwojowe, określone w statucie Wyższego Urzędu Górniczego.

W § 8 projektu statutu przewidziano powierzenie wspomnianego nadzoru nad:

1. Głównym Instytutem Górnictwa w Katowicach,
2. Instytutem Górnictwa Naftowego i Gazownictwa w Krakowie,
3. Instytutem Górnictwa Odkrywkowego "Poltegor - Instytut" we Wrocławiu.
4. Centrum Badawczo-Projektowe Miedzi „CUPRUM” Sp. z o.o. we Wrocławiu

Są to jednostki badawczo-rozwojowe działające w dziedzinie górnictwa, których głównym profilem pracy jest sporządzanie opracowań naukowo-badawczych związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy w górnictwie, budownictwem górniczym, gospodarką złożami kopalin oraz ochroną środowiska.

Ten profil działania wskazuje w sposób jednoznaczny, że jest powiązany ściśle z zakresem działania organów nadzoru górniczego.

Do tej pory, wspomniane jednostki badawczo-rozwojowe, działające na mocy ustawy z dnia 25 lipca 1985r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz.U. z 1991r. Nr 44, poz. 191), podlegają nadzorowi Ministra Gospodarki zgodnie ze statutem Ministerstwa Gospodarki nadanym rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 1996r. w sprawie nadania statutu Ministrowi Gospodarki (Dz.U. Nr 96, poz. 157 z późn. zm.).

Przejęcie nadzoru nad tymi jednostkami przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego oznaczać także będzie odciążenie Ministra Gospodarki od obowiązków nie związanych bezpośrednio z realizowaniem polityki gospodarczej państwa, do czego jest zobowiązany przepisami ustawy z dnia 21 czerwca 1996r. o urzędzie Ministra Gospodarki (Dz.U. Nr 106, poz. 490).

Równocześnie z wydaniem omawianego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów niezbędnym będzie dokonanie nowelizacji statutu Ministerstwa Gospodarki oraz aktów prawnych dotyczących utworzenia wspomnianych jednostek badawczo - rozwojowych.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1994r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (Dz.U. Nr 92, poz. 429) w statucie Urzędu przewidziano powierzenie Urzędowi obsługi organizacyjnej i administracyjnej Sekretariatu Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego Światowego Kongresu Górniczego.

W § 9 projektowanego statutu przewiduje się kontynuację tego zadania Wyższego Urzędu Górniczego.

Światowy Kongres Górniczy jest międzynarodową organizacją, posiadającą status doradczy w Radzie Ekonomicznej i Społecznej Organizacji Narodów Zjednoczonych. Członkowie Międzynarodowego Komitetu organizacyjnego reprezentują komisje narodowe. Przewodniczącym Międzynarodowego Komitetu jest tradycyjnie przedstawiciel Polski.

Przedmiot projektowanego rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa europejskiego i stanowi domenę prawa krajowego.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wywoła skutków finansowych dla budżetu państwa.

Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska

Zasobów Naturalnych i Leśnictwa

z dnia .....

w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać

projekt zagospodarowania złoża kopaliny

Na podstawie art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726, Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 1999 r. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1.1. Projekt zagospodarowania złoża sporządza się w celu określenia:

- 1) planowanego sposobu wykorzystania złoża,
  - 2) kryteriów technicznych i ekonomicznych oraz innych kryteriów kwalifikacji zasobów bilansowych do przemysłowych i nieprzemysłowych,
  - 3) zasobów przemysłowych i nieprzemysłowych złoża,
  - 4) planowanego stopnia wykorzystania złoża i przewidywanej wielkości strat zasobów przemysłowych,
  - 5) zasad, zakresu i sposobu ochrony zasobów nieprzemysłowych oraz warunków ich przekwalifikowywania do strat,
  - 6) zamierzonej technologii eksploatacji złoża uwzględniającej ograniczenie ujemnych wpływów na środowisko, w tym na zabudowę i zagospodarowanie terenu górniczego,
  - 7) kierunków planowanego wykorzystania kopaliny.
2. Zasoby przemysłowe stanowi część zasobów bilansowych, która może być przedmiotem eksploatacji uzasadnionej technicznie i ekonomicznie w chwili ich określenia, przy uwzględnieniu uwarunkowań prawnych i spełnieniu wymagań ochrony środowiska.

3. Zasoby nieprzemysłowe stanowi część zasobów bilansowych, których eksploatacja w chwili ich określenia jest nieuzasadniona technicznie lub ekonomicznie, albo jest ograniczona przez uwarunkowania prawne lub wymagania ochrony środowiska, ale może stać się uzasadniona w bliskiej przyszłości w wyniku zmian technicznych, ekonomicznych, lub zmian uwarunkowań prawnych albo wymagań ochrony środowiska.
4. Straty w zasobach stanowi ta część zasobów bilansowych (przemysłowych i nieprzemysłowych) pozostających w złożu, której wskutek dokonanej eksploatacji nie da się wyeksploatować w przewidywalnej przyszłości, w sposób uzasadniony technicznie i ekonomicznie.
5. Przepisy ust.1. stosuje się także do kopaliny towarzyszących oraz do występujących w złożu udokumentowanych minerałów i pierwiastków towarzyszących.

§ 2.1. Projekt zagospodarowania złoża kopaliny sporządza się dla istniejącego lub projektowanego obszaru górniczego, w którym będzie prowadzona eksploatacja złoża w okresie ważności koncesji.

2. Projekt zagospodarowania złoża kopaliny powinien przedstawiać optymalny wariant wykorzystania zasobów złoża, z uwzględnieniem geologicznych warunków jego występowania, wymagań w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi, technicznych możliwości wydobycia oraz ekonomicznych uwarunkowań wydobywania kopaliny.
3. Udostępnienie i wydobywanie zasobów złoża należy zaprojektować w sposób ograniczający niszczenie zasobów nieprzemysłowych oraz uniemożliwiający zniszczenie zasobów złóż występujących w jego sąsiedztwie.
4. Projekt zagospodarowania złoża powinien również przedstawiać sposób postępowania z odpadami, z określeniem możliwości ich wykorzystania.

§ 3.1. Projekt zagospodarowania złoża kopaliny sporządza się w formie opisowej, graficznej i tabelarycznej.

2. Część opisowa projektu zagospodarowania złoża powinna zawierać:

- 1) informacje o położeniu i granicach udokumentowanego złoża wraz z charakterystyką uwarunkowań geograficznych, prawnych i ochrony środowiska przyrodniczego wpływających na ograniczenie możliwości eksploatacji złoża lub jego części i na lokalizację obiektów zakładu górniczego, określenie lokalizacji obiektów zakładu górniczego ograniczających możliwość eksploatacji,

- 2) określenie granic proponowanego obszaru i terenu górniczego, uzasadnienie granic projektowanej eksploatacji, wyznaczenie granic filarów ochronnych wraz z określeniem warunków ich eksploatacji, określenie miejsca i sposobu udostępnienia złoża, proponowanych systemów eksploatacji kopaliny głównej i towarzyszących, przewidywanej wielkości ich wydobycia oraz sposobu postępowania z kopalinami towarzyszącymi w przypadku ograniczonej możliwości ich wykorzystania, przedstawienie sposobu i miejsca składowania nadkładu, składowania odpadów górniczych i przerobczych oraz możliwości ich gospodarczego wykorzystania,
- 3) przedstawienie zagrożeń mogących wpłynąć na bezpieczeństwo eksploatacji i ochronę zasobów oraz sposobów przeciwdziałania tym zagrożeniom,
- 4) określenie zamierzonego sposobu wykorzystania kopaliny głównej, kopaliny towarzyszących i odpadów oraz proponowanej lub zastosowanej technologii ich przeróbki, analizę możliwości i kierunków zbytu kopaliny głównej, kopaliny towarzyszących i produktów ich przeróbki z uwzględnieniem występujących w kopalinie minerałów i pierwiastków towarzyszących,
- 5) ocenę i obliczenie ekonomicznej opłacalności eksploatacji złoża oraz ocenę ryzyka finansowego wynikającego z niedokładnego rozpoznania geologicznego złoża i zmian warunków ekonomicznych,
- 6) przedstawienie sposobu ochrony środowiska przed ujemnymi, bezpośrednimi i pośrednimi skutkami eksploatacji, przeróbki i zbytu kopaliny, przedstawienie sposobu ochrony wód podziemnych i powierzchniowych oraz sposobu korzystania z wód kopalnianych i pozyskiwanych w czasie eksploatacji, a w szczególności z wód nie nadających się do wykorzystania i wód skażonych,
- 7) określenie kryteriów kwalifikacji zasobów bilansowych do przemysłowych lub nieprzemysłowych w bieżących warunkach ekonomicznych wraz z oceną zakresu możliwych zmian w zależności od zmian tych warunków, określenie sposobu ustalania i wielkości oszacowanych zasobów przemysłowych i nieprzemysłowych, określenie rodzaju i wielkości przewidywanych strat zasobów oraz wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych wraz z uzasadnieniem, określenie zasad, sposobu i zakresu ochrony zasobów nieprzemysłowych oraz warunków ich przekwalifikowania do zasobów przemysłowych lub strat wraz z uzasadnieniem,

8) określenie sposobu likwidacji zakładu górniczego oraz przewidywanego sposobu zagospodarowania i rekultywacji terenów przekształconych w wyniku eksploatacji.

4. W części graficznej należy przedstawić:

- 1) mapę (mapy) sytuacyjno - wysokościową lub mapy wyrobisk górniczych z zaznaczeniem granic złoża, granic proponowanego obszaru i terenu górniczego, granic własności gruntowej, obiektów chronionych i granic proponowanych filarów ochronnych, proponowanego miejsca lub miejsc udostępnienia złoża, a dla złóż eksploatowanych wyrobisk udostępniających i eksploatacyjnych oraz obszarów złoża wyeksploatowanego, proponowanego miejsca lub miejsc składowania nadkładu oraz odpadów górniczych i przerobczych.
- 2) mapę (mapy) sytuacyjno - wysokościową powierzchni z oznaczeniem przewidywanych zmian powstałych na skutek eksploatacji, oznaczeniem stref i wielkości przewidywanych deformacji terenu, jego przydatności do zabudowy i zagospodarowania oraz granic terenu zamkniętego zakładu górniczego,
- 3) mapy i przekroje ilustrujące kwalifikację zasobów do przemysłowych, nieprzemysłowych i strat,
- 4) mapy w zależności od potrzeb ilustrujące zamierzenia w zakresie korzystania ze środowiska i jego ochrony.
5. Część tabelaryczna projektu zagospodarowania złoża powinna zawierać zestawienie zasobów bilansowych złoża z podziałem na zasoby przemysłowe i nieprzemysłowe, wraz z wykazaniem zasobów przewidzianych do eksploatacji oraz projektowanych strat.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem.....

W porozumieniu :

Minister Gospodarki

UZASADNIENIE

W art. 54 ust.2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze, Ministrowi Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa powierzono określenie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać projekt zagospodarowania złoża kopaliny.

W rozporządzeniu Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, rozwija przepisy ustawowe, określając cel sporządzenia projektu, zakres prac objętych projektem oraz formę jego sporządzenia. W sposób szczegółowy omówiono wymagania dotyczące poszczególnych części i treści projektu. Podano zawartość poszczególnych rozdziałów tekstu opracowania, szczegółowy zakres treści załączników graficznych (map i przekrojów geologicznych) oraz rodzaj zestawień tabelarycznych.

Wejście w życie rozporządzenia nie wymaga dodatkowych wydatków budżetowych.

Projekt rozporządzenia uzyskał wstępną pozytywną opinię co do zgodności z dyrektywami Unii Europejskiej

Opracowała:

mgr inż. Anna Gredys

Referendarz w Departamencie Geologii

tel. 825- 00-01 wew. 787

Rozporządzenie
Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
z dnia
w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać oceny
oddziaływania na środowisko stanowiące załącznik do wniosku
o udzielenie koncesji

Na podstawie art. 50 pkt 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726, Nr 133, poz. 885 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668 Nr   poz.   ) zarządza się co następuje:

§ 1

Rozporządzenie określa warunki jakim powinny odpowiadać oceny oddziaływania na środowisko, które zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726, Nr 133, poz. 885 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668 Nr   poz.   ), należy dołączyć do wniosku o udzielenie koncesji na:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin,
- 2) wydobywania kopalin ze złóż,
- 3) bezbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

§ 2

Ocena oddziaływania na środowisko stanowiąca załącznik do wniosku o udzielenie koncesji powinna:

- 1) określać przewidywany wpływ wyszczególnionych we wniosku koncesyjnym robót geologicznych i górniczych na następujące elementy środowiska: ludzi, świat zwierzęcy i roślinny, powietrze, powierzchnię ziemi i glebę, wody powierzchniowe i podziemne, złoża kopalin, klimat, krajobraz, dobra materialne i dziedzictwo kultury, z uwzględnieniem ich wzajemnych powiązań i oddziaływań,
- 2) uwzględniać etap rozpoczęcia, prowadzenia i likwidacji działalności wraz z towarzyszącymi jej obiektami i urządzeniami budowlanymi, przyjmować za podstawę istniejące dane obserwacyjne i pomiarowe oraz inne informacje dotyczące stanu środowiska i występujących uciążliwości,

§ 3

Szczegółowe wymagania jakim powinny odpowiadać oceny oddziaływania na środowisko określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 4

Rozporządzenie wchodzi w życie po 14 dniach od dnia ogłoszenia.

Szczegółowe wymagania jakim powinny odpowiadać oceny oddziaływania na
środowisko stanowiące załącznik do wniosku
o udzielenie koncesji

I. Strona tytułowa:

- 1) nazwa i adres firmy,
- 2) tytuł opracowania.

II. Wykaz wykonawców oceny oddziaływania na środowisko (z podaniem ich uprawnień).

III. Spis treści.

IV. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

V. Tekst oceny.

1. Wstęp:

- 1) podstawy formalno-prawne wykonywanej oceny,
- 2) cel i zakres opracowania,
- 3) ogólna charakterystyka istniejącej lub planowanej inwestycji poszukiwawczej, rozpoznawczej lub górniczej,
- 4) wykaz materiałów źródłowych.

2. Aktualny stan środowiska i zagospodarowanie terenu:

- 1) uwarunkowania geograficzne, morfologia terenu, uwarunkowania klimatyczne, cechy krajobrazu,
- 2) warunki hydrograficzne, hydrologiczne i hydrogeologiczne,
- 3) charakterystyka gleb,
- 4) roślinność i świat zwierzęcy,
- 5) stan powietrza,
- 6) obiekty dziedzictwa kulturowego,
- 7) zagospodarowanie i użytkowanie terenu.

3. Charakterystyka złoża i zakładu górniczego (nie dotyczy prac poszukiwawczych i rozpoznawczych):

- 1) lokalizacja i stan rozpoznania złoża, charakterystyka warunków geologicznych i hydrogeologicznych w granicach terenu górniczego,
- 2) lokalizacja zakładu górniczego oraz faza jego funkcjonowania,
- 3) charakterystyka rozwiązań technicznych i technologicznych,
- 4) dane dotyczące granic projektowanego lub istniejącego obszaru i terenu górniczego,
- 5) dotychczasowa i planowana eksploatacja złoża.

4. Sposoby korzystania ze środowiska i potencjalne stany awaryjne.

5. Dotychczasowe skutki działalności górniczej lub prac poszukiwawczych i rozpoznawczych w środowisku:

- 1) przekształcenia geomechaniczne,
- 2) przekształcenia hydrologiczne i hydrogeologiczne,
- 3) degradacja gleb,
- 4) przekształcenia roślinności i świata zwierzęcego,
- 5) zanieczyszczenia powietrza,
- 6) górnicze wstrząsy sejsmiczne,
- 7) przekształcenia obiektów technosfery,
- 8) hałas i wibracje,
- 9) promieniowanie jonizujące.

6. Prognoza wpływu działalności górniczej lub prac poszukiwawczych i rozpoznawczych na środowisko:

- 1) prognoza przemieszczeń i deformacji powierzchni terenu,
- 2) prognoza górniczych wstrząsów sejsmicznych,
- 3) prognoza zagrożenia obiektów budowlanych oraz infrastruktury technicznej,
- 4) prognoza zmian stosunków wodnych,
- 5) prognoza przekształceń gruntowo-glebowych,
- 6) prognoza zmian użytkowania terenu,
- 7) prognoza zmian zagospodarowania terenu i zmian w krajobrazie,
- 8) prognoza poziomu emisji zanieczyszczeń,
- 9) prognoza poziomu hałasu i wibracji oraz promieniowania jonizującego.

7. Metody minimalizacji niekorzystnego wpływu działalności górniczej lub prac poszukiwawczych i rozpoznawczych na środowisko:

- 1) kierunki i metody profilaktyki górniczej,
- 2) zabezpieczenia obiektów budowlanych oraz stosowanie budownictwa zastępczego,
- 3) gospodarka wodno-ściekowa,
- 4) gospodarka odpadami,
- 5) ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem,
- 6) ochrona środowiska przed hałasem i wibracjami,
- 7) ochrona krajobrazu,
- 8) rekultywacja i zagospodarowanie terenów przekształconych,
- 9) sposoby minimalizowania szkodliwego wpływu zamierzonej działalności gospodarczej.

8. Koncepcja lokalnego monitoringu.

9. Potencjalne skutki transgraniczne.

10. Ochrona interesów osób trzecich.

11. Wnioski i zalecenia dotyczące w szczególności:

- 1) zagrożeń środowiska związanych z projektowaną działalnością określoną we wniosku koncesyjnym,

- 2) propozycji wyznaczenia granic terenu górniczego i przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami w przypadku bezbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- 3) określenia zasięgu oddziaływania pośredniego zakładu górniczego,
- 4) wniosków do wykorzystania przy ustalaniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
- 5) warunków pod jakimi, ze względu na ochronę środowiska, powinna być udzielana koncesja,
- 6) odmowy udzielenia koncesji w przypadku gdy zamierzona działalność narusza wymagania ochrony środowiska,
- 7) oszacowania przez wykonawcę oceny oddziaływania na środowisko wielkości środków niezbędnych do przeprowadzenia prac związanych z zapobieganiem i likwidacją szkód, a w uzasadnionych przypadkach określonych w art. 17 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, również zabezpieczeń roszczeń mogących powstać wskutek wykonywanej działalności objętej koncesją.

12. W przypadku koncesji na eksploatację kopalin zalecenia wymienione w ust. 11, powinny być skorelowane z rozwiązaniami technologicznymi i organizacyjnymi przyjętymi w projekcie zagospodarowania złoża.

VI. Spis literatury.

VII. Spis załączników.

VIII. Załączniki tekstowe.

IX. Załączniki graficzne powinny, w zależności od analizowanej w ocenie oddziaływania na środowisko problematyki, zawierać:

- 1) mapę z wyszczególnieniem elementów aktualnego zagospodarowania terenu,
- 2) mapy tematyczne wykonywane w zależności od rodzaju zamierzonej działalności,
- 3) mapę wynikową wpływów eksploatacji na środowisko na podkładzie sytuacyjno-wysokościowym zamierzonej działalności, przedstawiającą aktualny stan gospodarki na złożu, granice złoża i granice eksploatacji, lokalizację zagrożeń i granice ich wpływu oraz wyznaczoną granicę strefy bezpośredniego oddziaływania, stanowiącą propozycję granicy terenu górniczego lub przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami w przypadku bezbiornikowego magazynowania substancji.

Uzasadnienie

W art. 50 pkt 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. Prawo geologiczne i górnictwo (Dz.U.Nr 27, poz.96 z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726, Nr 133, poz. 885 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668) zawarta jest podstawa prawna dla ministra właściwego do spraw środowiska dla określenia wymagań, jakim mogą odpowiadać oceny oddziaływania na środowisko, które stanowią załącznik do wniosku o udzielenie koncesji na działalność określoną przepisami tej ustawy.

Obowiązujące przepisy rozporządzenia z dnia 14 lipca 1998r. w sprawie określenia inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi albo mogących pogorszyć stan środowiska oraz wymagań, jakim powinny odpowiadać oceny oddziaływania na środowisko tych inwestycji (Dz.U.Nr 93, poz. 589), dokonuje podziału inwestycji na dwie kategorie: szczególnie szkodliwe dla środowiska i zdrowia ludzi oraz mogące pogorszyć stan środowiska. Przepisy te określają jednocześnie wymagania, jakim mają odpowiadać oceny oddziaływania na środowisko, wykonywane dla różnych inwestycji. Wymagania określone w przepisach powołanego rozporządzenia nie odpowiadają jednak potrzebom prowadzenia działalności na podstawie Prawa geologicznego i górnictwa, gdyż działalność ta nie zawsze ma charakter inwestycji.

Zasła zatem potrzeba określenia w tym akcie normatywnym szczegółowych wymagań, jakim mają odpowiadać oceny oddziaływania na środowisko, wymagane od przyszłego przedsiębiorcy, występującego z wnioskiem o wydanie koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie kopalin, wydobywanie kopalin ze złóż, bezbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

Wprowadzenie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Rozporządzenie uzyskało pozytywną opinię wstępną co do zgodności z dyrektywami Unii Europejskiej.

Opracowała:
mgr Anna Szymańska
specjalista w Departamencie Geologii
telefon: 825 - 55 - 78

Rozporządzenie Rady Ministrów
z dnia

w sprawie opłaty eksploatacyjnej za wydobywanie kopalin ze złóż.

Na podstawie art. 84 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726, Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 1999 r. Nr   poz.   ) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Kwoty stawek opłat eksploatacyjnych za jednostkę wydobytej kopaliny określa załącznik Nr 1 do rozporządzenia.
2. Wzór druku informacji, dotyczącej rodzaju i ilości wydobytej kopaliny, przyjętej stawki, wysokości ustalonej opłaty oraz średniej ważonej ceny sprzedaży w kwartale, określa załącznik Nr 2 do rozporządzenia.

§ 2.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Ustawa Prawo geologiczne i górnictwo uprościła i ujednotociła system naliczenia opłaty eksploatacyjnej. Opłatę tę ustala kwartalnie we własnym zakresie przedsiębiorca oraz uiszcza ją bez wezwania. Propozycja ustanowienia jednolitych zasad określania wysokości tej opłaty, bez możliwości jej obniżenia lub podwyższenia eliminuje element uznaniowości organów koncesyjnych w tym zakresie. Zaproponowany nowy mechanizm spowoduje, że opłata przestanie być funkcją ceny sprzedanego surowca. Będzie ona zależała od rodzaju i jakości wydobytej kopaliny. Stawki opłaty określa załącznik Nr 1 do projektowanego rozporządzenia.

Nowe stawki wyznaczone zostały na podstawie analizy wielkości dotychczasowych opłat. Analizowano ceny kopaliny odzwierciedlające koszty wydobycia. Analiza uwzględnia wytyczną zawartą w art. 84 ust. 3 ustawy, który mówi, że kwoty stawek nie mogą być wyższe niż 10% średniej ważonej ceny sprzedaży danego rodzaju kopaliny.

Przyjęto zasadę, że mogą ulec zmianie wysokości opłat ponoszone przez poszczególnych przedsiębiorców. Natomiast sumaryczne wpływy do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i gmin powinny pozostać na porównywalnym do aktualnego poziomie.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Projekt rozporządzenia nie ma swojego normatywnego odpowiednika w regulacjach prawnych Unii Europejskiej.

Opracowała:

mgr Katarzyna Pilarska - Truchan

st. specjalista w Dep. Geologii

tel. 825 - 00 -01 wew. 336

Stawki opłaty eksploatacyjnej za jednostkę wydobytej kopaliny

Kopalina	Jednostka miary	Stawka opłaty (zł/j.m.)
KOPALINY ENERGETYCZNE		
Antracyt	t	1,90
Gaz ziemny		
- wysokometanowy	tys.m ³	5,00
- zaazotowany	tys.m ³	2,50
Hel	m ³ helu gazowego w wydobytym gazie	0,50
Metan z pokładów węgla	tys.m ³	5,00
Ropa naftowa	t	16,00
Węgiel brunatny	t	0,70
Węgiel kamienny		
<17 MJ/kg	t	1,40
17-21 MJ/kg	t	1,50
21-25 MJ/kg	t	1,60
>25 MJ/kg	t	1,70
KOPALINY METALICZNE		
Rudy cynkowo-olowiowe	t rudy	1,30
Rudy miedzi srebronośne	t rudy	1,50
Rudy złota	g Au w rudzie	0,30
KOPALINY CHEMICZNE		
Baryt	t	4,50
Siarka rodzima	t	2,00
Skąła diatomitowa	t	4,50
Sól kamienna		
- złoża eksploatowane metodą otworową	t NaCl	0,40
- złoża eksploatowane metodą podziemną	t	3,60
Ziemia krzemionkowa	t	3,00
KOPALINY SKALNE		
Alabaster	t	2,50
Anhydryt	t	2,10
Bentonit	t	1,50
Bursztyn	kg bursztynu	10,50
Dolomity		
- dolomit hutniczy	t	0,80
- dolomity pozostałe	t	0,60
Gipsy:		
- gipsy miocenyjskie	t	1,00
- gipsy cechsztyńskie	t	2,50
Gliny ceramiczne białe wypalające się	t	3,60
Gliny ceramiczne kamionkowe	t	0,90
Gliny ogniotrwałe		
- gatunki G ₁ -G ₂	t	3,00
- gatunek G ₃	t	2,40
- gatunki G ₄ -G ₅	t	1,30

Kopalina	Jednostka miary	Stawka opłaty (zł/i.m.)
Kamienie drogowe i budowlane:		
- bazalty	t	0,80
- diabazy	t	0,80
- melafiry	t	0,80
- porfiry	t	0,80
- granity na kruszywa	t	0,80
- granity bloczne	t	2,40
- sjenity	t	1,00
- gabra	t	0,80
- amfibolity	t	0,80
- hornfelsy	t	0,70
- gnejsy	t	0,70
- marmury bloczne	t	4,50
- marmury dolomityczne	t	1,50
- serpentynity	t	0,70
- chalcedonity	t	0,60
- piaskowce na kruszywa	t	0,60
- piaskowce bloczne	t	3,00
- szarogłazy	t	0,60
Kamienie ozdobne i półszlachetne	kg kamieni	15,00
Kreda pizsaca	t	1,60
Kreda jeziorna	t	0,10
Kruszywa naturalne		
- kruszywo grube (pospólka)	t	0,30
- piasek	t	0,20
Kwarcyty ogniotrwałe	t	1,20
Kwarc żyłowy	t	1,20
Łupki fylitowe	t	2,10
Łupki kwarcytowe	t	3,80
Łupki łuszczkowe	t	3,00
Magnezyty	t magnezytu w rudzie	4,10
	t rudv	0,40
Margle	t	0,30
Piaski formierskie	t	1,20
Piaski szklarskie		
- klasa Sp, 1-3	t	1,40
- klasa 4-6	t	1,20
Piaski do wyrobów piaskowo-wapiennych i betonów komórkowych	m ³	0,40
Piaski podsadzkowe	m ³	0,30
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	m ³	0,50
Surowce ilaste do produkcji cementu	t	0,30
Surowce ilaste do produkcji kruszywa lekkiego	m ³	0,60
Surowce kaolinowe		
- piaski kaolinowe	t wydobycia	1,40
- kaolin pierwotny	t wydobycia	2,00

Surowce skaleniowe	t	2,00
Torf ogrodniczy	m ³	0,60

Kopalina	Jednostka miary	Stawka opłaty (zł/j.m.)
Wapienie		
- wapienie dla przemysłu cement. i wapienn.	t	0,60
- wapienie na kruszywa i nawozy	t	0,50
- wapienie bloczne	t	3,00
- zlepienie bloczne	t	4,00
Zwirki i piaski filtracyjne	t	1,50
WODY LECZNICZE, TERMALNE. INNE KOPALNY LECZNICZE		
Wody lecznicze wprowadzone do obiegu rynkowego	m ³	8,00
Wody termalne		
- energetyczne	GJ	1,00
- lecznicze i rekreacyjne	m ³	0,50
Solanki	m ³	2,00
Borowiny	m ³	2,00

Nazwa i adres przedsiębiorstwa
(pieczęć)

Informacja dotycząca wydobytej kopaliny

w .....kwartale ..... roku

ze złoża: .....

nr i data decyzji koncesyjnej.....

Rodzaj kopaliny	Ilość wydobytej kopaliny (jedn. miary jak zał. 1)	Stawka za jedn. miary (zł.)	Opłata eksploatacyjna (zł.)

Załączono kopię potwierdzenia dokonanych wpłat na rachunek:

NFOŚiGW   tak   nie

Gminy/Miasta   tak   nie

Informacja dotycząca sprzedanej kopaliny

Rodzaj kopaliny	Ilość sprzedanej kopaliny	Średnia ważona cena sprzedaży (każdego rodzaju kopaliny)

Uwagi.....
.....

Sporządził (tel.)

Gł. Księgowy

Dyrektor

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI
z dnia .....**

w sprawie szczegółowych zasad tworzenia i funkcjonowania funduszu likwidacji zakładu górnego,
ustalania wysokości odpisów i terminów przekazywania środków na ten fundusz oraz wykorzystania
środków funduszu.

Na podstawie art. 26c ust. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994r - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27,
poz.96, z 1996r. Nr 106, poz.496, z 1997r. Nr 88, poz.554, Nr 111, poz.726, Nr 133, poz.885, z 1998r. Nr
106, poz.668, z ....r. Nr ....., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Fundusz likwidacji zakładów górniczych, zwany dalej "Funduszem", tworzony jest przez przedsiębiorcę, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopaliny, ze środków pochodzących z części odpisów amortyzacyjnych zakładów górniczych.
2. Poza środkami, o których mowa w ust.1, przychodami Funduszu mogą być:
  - 1) wpływy z tytułu oprocentowania środków Funduszu na rachunkach bankowych,
  - 2) zapisy i darowizny osób prawnych,
  - 3) inne przychody.

§ 2.

Wysokość odpisów jest obliczana przez przedsiębiorcę odrębnie dla każdego zakładu górnego i stanowi część odpisu amortyzacyjnego zakładu górnego w wysokości:

- 1) 10% - dla podziemnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny,
- 2) 3% - dla podziemnych zakładów górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny,
- 3) 3% - dla odkrywkowych zakładów górniczych,
- 4) 3% - dla zakładów górniczych wydobywających otworami wiertniczymi kopaliny ciekłe i gazowe,
- 5) 5% - dla zakładów górniczych wydobywających otworami wiertniczymi kopaliny inne niż ciekłe i gazowe.

§ 3.

1. Środki na Fundusz przedsiębiorca odprowadza po zakończeniu roku obrachunkowego, nie później niż do 20 dnia miesiąca, następującego po upływie roku, którego dotyczą.

2. Podstawą ustalenia wielkości odprowadzanych środków, o których mowa w ust.1, jest sprawozdanie finansowe przedsiębiorcy.

§ 4.

Środki Funduszu mogą być przeznaczane wyłącznie na pokrycie kosztów wykonania obowiązków przedsiębiorcy, wynikających z ustawy z dnia 4 lutego 1994r. - Prawo geologiczne i górnictwo (Dz.U. Nr 27, poz.96, z 1996r. Nr 106, poz.496, z 1997r. Nr 88, poz.554, Nr 111, poz.726, Nr 133, poz.885, z 1998r. Nr 106, poz.668, z ..... r. Nr ..., poz. ....) związanych z likwidacją zakładu górnictwa lub jego oznaczonej części, a w szczególności kosztów:

- 1) likwidacji oraz zabezpieczenia wyrobisk górniczych, komór eksploatacyjnych, otworów eksploatacyjnych i wiertniczych, oraz innych związanych z eksploatacją kopalni,
- 2) likwidacji zbędnych obiektów oraz demontażu maszyn i urządzeń, w tym również instalacji eksploatacyjnych umieszczonych na dnie morskim,
- 3) usuwania szkód związanych z ruchem likwidowanego zakładu górnictwa lub jego oznaczonej części,
- 4) rekultywacji terenów górniczych,
- 5) utrzymania obiektów przeznaczonych do likwidacji w kolejności zapewniającej bezpieczeństwo ruchu zakładu górnictwa,
- 6) opracowania projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz niezbędnych dla likwidacji zakładu górnictwa lub jego oznaczonej części,
- 7) związanych z utrzymaniem i uproszczaniem systemów odwadniania likwidowanego zakładu górnictwa lub jego określonej części,
- 8) adaptacji obiektów likwidowanego zakładu górnictwa lub jego oznaczonej części niezbędnej dla ich zbycia.

§ 5.

1. Przedsiębiorca prowadzi odrębną ewidencję środków odprowadzanych na Fundusz oraz ich wykorzystania.
2. Nadwyżki bilansowe środków Funduszu mogą być lokowane wyłącznie w bonach skarbowych i obligacjach emitowanych i gwarantowanych przez Skarb Państwa.

§ 6.

Przedsiębiorca, o którym mowa w § 1, corocznie, do dnia 20 lutego roku następnego, składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki sprawozdanie z gospodarowania środkami Funduszu.

§ 7.

1. Z zastrzeżeniem przepisu ust. 2 rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.
2. W odniesieniu do przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesję na wydobywanie węgla kamiennego, rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003r.

UZASADNIENIE

Przepis art. 26c ustawy z dnia 4 lutego 1994r. - Prawo geologiczne i górnicze, wprowadzony ustawą z dnia ..... o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr .... poz. ...) ustanawia obowiązek tworzenia przez przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesję na wydobywanie kopaliny, funduszu likwidacji zakładu górniczego. Środki zgromadzone na tym funduszu, w swoich zamierzeniach, mają być przeznaczone na pokrycie kosztów wykonania, wynikających z ustawy, obowiązków przedsiębiorcy w związku z likwidacją zakładu górniczego lub jego części. Środki te powinny być gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym i nie podlegają egzekucji.

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia, zawartego w powołanym wyżej art. 26c ust. 5 Prawa geologicznego i górniczego, dla ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, szczegółowych zasad:

- 1) tworzenia i funkcjonowania funduszu,
- 2) ustalania wysokości odpisów i terminy przekazywania środków na fundusz,
- 3) wykorzystania środków funduszu.

Projektowane rozporządzenie określa zasady tworzenia funduszu likwidacji zakładów górniczych oraz źródła, z których pochodzą środki zasilające ten fundusz (§1).

Projektowane rozporządzenie dotyczy wszystkich przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesję na wydobywanie kopaliny, dlatego też uzależnia wysokość odpisu na fundusz od rodzaju górnictwa, uwzględniając specyfikę poszczególnych rodzajów zakładów górniczych oraz zróżnicowanych kosztów ponoszonych w toku likwidacji zakładów górniczych prowadzących eksploatację w odmiennych warunkach (§2).

Za uzasadnione i celowe uznano przyjęcie jako okresu, za który odprowadzane mają być środki na Fundusz, roku obrachunkowego. Pewność i stabilność Funduszu, mającego gwarantować zabezpieczenie środków na dokonywanie czynności związanych z likwidacją zakładu górniczego lub jego określonej części, wymaga pewności i stabilności środków na nim zgromadzonych, a zatem nieuzasadnione byłoby przyjęcie rozwiązania polegającego na zaliczkowym odprowadzaniu środków na Fundusz (§3).

Projekt rozporządzenia wskazuje ogólnie cele, na które środki funduszu mogą być wykorzystywane ("pokrycie kosztów, wynikających z ustawy, obowiązków przedsiębiorcy związanych z likwidacją zakładu górniczego lub jego oznaczonej części"), wliczając przykładowo najistotniejsze z nich (§4).

Szczególnego uzasadnienia wymaga proponowany termin wejścia w życie projektowanego rozporządzenia (§7).

Ze względu na czasowy charakter przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz.U. Nr 162, poz.1112), regulacje w niej zawarte, a dotyczące funduszu likwidacji zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny (art. 17), będą obowiązywać do dnia 31 grudnia 2002r.

A zatem do tego dnia tworzenie funduszu likwidacji zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny odbywać się będzie w oparciu o przepisy omawianej ustawy. Dlatego też, w odniesieniu do górnictwa węgla kamiennego proponuje się, aby przepisy projektowanego rozporządzenia weszły w życie dopiero z dniem 1 stycznia 2003r.

Projektowane rozporządzenie nie spowoduje skutków dla budżetu państwa.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 7 października 1999 r.

Cena - 3,99 zł + 22% VAT

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
III kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-75-99

Druk nr 1407-A
Warszawa, 28 listopada 2000 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Uprzejmie przedstawiam **AUTOPOPRAWKĘ** do przekazanego Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 1 października 1999 r. projektu ustawy

- o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Z wyrazami szacunku

(-) Jerzy Buzek

Projekt

A U T O P O P R A W K A

W projekcie ustawy o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze (druk nr 1407) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) po pkt 63 dodaje się pkt 63a w brzmieniu:

"63a) w Dziale VI.

a) tytuł Działu VI otrzymuje brzmienie "Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego",

b) tytuł Rozdziału 1 otrzymuje brzmienie "Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna",

b) w pkt 65 lit. c) otrzymuje brzmienie:

"c) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Wykonywanie zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 4a i 6, minister właściwy do spraw środowiska może powierzyć jednostkom organizacyjnym utworzonym na podstawie odrębnych przepisów, a także

przedsiębiorcom w rozumieniu art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178) - jeżeli przedmiot ich działania obejmuje prowadzenie prac geologicznych.",

c) po pkt 65 dodaje się pkt 65a w brzmieniu:

"65a) po art. 102 dodaje się art. 102a w brzmieniu:

"Art. 102a. Do zadań państwowej służby geologicznej należy:

- 1) obsługa centralnego archiwum geologicznego,
- 2) prowadzenie centralnego banku danych geologicznych i hydrogeologicznych,
- 3) przygotowywanie materiałów do bilansu zasobów kopalin i obsługa rejestru tych zasobów,
- 4) koordynowanie wykonywania prac kartografii geologicznej oraz wykonywanie prac pilotażowych,
- 5) obsługa rejestru obszarów górniczych.";

2) po art. 6 dodaje się art. 6a w brzmieniu:

"Art. 6a. 1. Do czasu powołania państwowej służby geologicznej, w drodze odrębnych przepisów, nie później niż do dnia 31 grudnia 2003 r., wykonywanie zadań tej służby minister właściwy do spraw środowiska powierza Państwowemu Instytutowi Geologicznemu, w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz.U. z 1991 r. Nr 44, poz. 194 i Nr 107, poz. 464, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 43, poz. 163, z 1996 r. Nr 41, poz. 175 i Nr 89, poz. 402, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 75, poz. 467 i 469, Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 49, poz. 484 oraz z 2000 r. Nr ....., poz. ....).

2. Nadzór nad wykonywaniem zadań, o których mowa w ust. 1, sprawuje minister właściwy do spraw środowiska, działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju.

3. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zadania państwowej służby geologicznej przez Państwowy

Instytut Geologiczny minister właściwy do spraw środowiska może powierzyć jego wykonanie podmiotom określonym w art. 102 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą."

U z a s a d n i e n i e

Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnictwo przewiduje w art. 102 ust. 1 katalog zadań organów administracji geologicznej. Są to zarówno zadania o charakterze władczym (art. 102 ust. 1 pkt 1 - 3), jak i zadania o charakterze niewładczym (art. 102 ust. 1 pkt 4 - 7). Wykonywanie wielu czynności, należących do katalogu zadań niewładczych, wykracza poza możliwości organów administracji publicznej, np. obsługa archiwum geologicznego, w tym prowadzenie magazynu prób i rdzeni geologicznych, wykonywanie prac geologicznych i kartograficznych. Wykonywanie niektórych spośród tych czynności może być powierzane podmiotom, których przedmiotem działania jest wykonywanie prac geologicznych. Podmiotami tymi mogą być szkoły wyższe w rozumieniu ustawy o szkolnictwie wyższym, placówki naukowe w rozumieniu ustawy o Polskiej Akademii Nauk, jednostki badawczo-rozwojowe w rozumieniu ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych, a także przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy - Prawo działalności gospodarczej. Takie rozwiązanie wychodzi naprzeciw oczekiwaniom środowiska geologicznego. Możliwość powierzenia zadań szerokiemu kręgowi podmiotów przewidziano w pkt 1 lit. b) proponowanej zmiany. Są to zadania określone w projektowanym art. 102 ust. 1 pkt 4a i 6,

tj. prowadzenie prac geologicznych o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej oraz prac kartograficznych. W tym przypadku powierzanie zadań będzie następowało na zasadach ogólnych, w drodze umów cywilno-prawnych zawieranych po przeprowadzeniu procedury wymaganej przez przepisy ustawy o zamówieniach publicznych. Zadania takie w przeszłości i obecnie są wykonywane na zamówienie ministra właściwego do spraw środowiska. Ich finansowanie będzie nadal odbywało się w ramach posiadanych środków budżetowych będących w dyspozycji tego ministra i nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

W pkt 1 lit. c) proponowanej zmiany został określony katalog zadań państwowej służby geologicznej, wspomagających działanie ministra właściwego do spraw środowiska. Zadania określone w tym katalogu są istotne z punktu widzenia interesów państwa, a ich wykonywanie ma charakter ciągły. Takimi zadaniami są m.in. obsługa archiwum geologicznego, przetwarzanie informacji geologicznej w ramach prowadzenia banków danych geologicznych, przygotowywanie materiałów do bilansu zasobów kopalin i obsługa rejestru zasobów kopalin, a także obsługa rejestru obszarów górniczych. Te istotne z punktu widzenia państwa zadania można określić jako zadania państwowej służby geologicznej. Powierzanie ich wykonywania nie powinno odbywać się na zasadach ogólnych. Na świecie działają służby geologiczne, usytuowane w instytutach badawczych albo agendach rządowych, które wykonują zadania zbliżone do określonych w proponowanej zmianie. Z uwagi na to,

że utworzenie w chwili obecnej państwowej jednostki organizacyjnej w celu wykonywania zadań służby geologicznej wymagałoby znacznych nakładów z budżetu państwa, w proponowanej zmianie przewiduje się, w przepisach przejściowych, powierzenie Państwowemu Instytutowi Geologicznemu wykonywanie zadań państwowej służby geologicznej na czas określony, tj. nie później niż do dnia 31 grudnia 2003 r. Do tej daty powinna zostać utworzona państwowa jednostka organizacyjna, wykonująca zadania służby. Odłożenie w czasie utworzenia takiej jednostki umożliwi zaplanowanie środków niezbędnych do zrealizowania przepisu art. 6a ust. 1 nowelizowanej ustawy. Odrębne przepisy, którymi zostanie powołana państwowa służba geologiczna, określą skutki finansowe dla budżetu państwa.

Od wielu lat zadania przewidziane dla państwowej służby geologicznej, wykraczające poza możliwości organów administracji publicznej, wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny na podstawie umów cywilnoprawnych. Państwowy Instytut Geologiczny jest wyspecjalizowaną w zakresie geologii jednostką badawczo-rozwojową, działającą na podstawie ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz.U. z 1991 r. Nr 44, poz. 194 i Nr 107, poz. 464, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 43, poz. 163, z 1996 r. Nr 41, poz. 175 i Nr 89, poz. 402, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 75, poz. 467 i 469, Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 49, poz. 484). Ustawa ta reguluje m.in. sposób sprawowania nadzoru

nad instytutami przez organ, który je założył, oraz tryb i zasady powierzania i finansowania zadań o charakterze publicznym. Powierzenie Państwowemu Instytutowi Geologicznemu zadań o charakterze służby państwowej będzie dokonywane na podstawie art. 29 ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych, w drodze umowy. W umowach cywilnoprawnych będą zawarte wszystkie instrumenty prawne przewidziane przez Kodeks cywilny na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (postanowienia przewidujące możliwość skontrolowania prawidłowości wykonywania zadań, odstąpienia od umowy w razie nienależytego jej wykonania, obowiązku zapłaty kary umownej lub odszkodowania przewyższającego tę karę, zapłaty wynagrodzenia po odbiorze pracy prawidłowo i w terminie wykonanej). Wykonywanie przez Państwowy Instytut Geologiczny zadań państwowej służby geologicznej wymaga określenia w ustawie wzmocnionych instrumentów nadzoru. W proponowanej zmianie dotyczącej art. 6a ust. 3 nowelizowanej ustawy przewiduje się, że w razie nienależytego wykonywania powierzonych zadań, mogą one być powierzone innym podmiotom wskazanym w projektowanym art. 102 ust. 2 prawa geologicznego i górniczego. Wykonawcami tych zadań mogą być zatem podmioty, których przedmiot działania przewiduje wykonywanie prac geologicznych. Podmioty te zostały omówione w pierwszym akapicie uzasadnienia.

Organ sprawujący nadzór nad Państwowym Instytutem Geologicznym zapewni mu środki finansowe niezbędne do realizacji powierzonych zadań, w trybie określonym

w art. 29 ust. 2 ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych. Czasowe powierzenie zadań służby geologicznej Państwowemu Instytutowi Geologicznemu nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa, gdyż na wykonywanie zadań minister właściwy do spraw środowiska otrzymuje od lat środki z budżetu państwa. Takie zadania w przeszłości i obecnie są wykonywane na zamówienie ministra właściwego do spraw środowiska. Ich finansowanie będzie nadal odbywało się w ramach posiadanych środków budżetowych będących w jego dyspozycji.

Zaproponowane zmiany nie spowodują dodatkowych skutków dla budżetu państwa.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**
Jacek Saryusz-Wolski

Sekr. Min. JSW/ 1916 /2000/DHP-jg

Warszawa, 20/11 2000r.

**Pani
Jolanta Rusiniak
p.o. Sekretarza Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu autopoprawki do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem autopoprawki do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze (pismo nr RM-10-75-99, druk 1407), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

SEKRETARZ
Komitetu Integracji Europejskiej

z *yp J. Rusiniak*
Jacek Saryusz-Wolski
Sekretarz Stanu

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Antoni Tokarczuk
Minister Środowiska

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 30 listopada 2000 r.

Cena - 0.57 zł + 22% VAT

